

Aspre i Pla

Revista Municipal

Desembre 2025

La Tallada · Tor · Marenya · Canet

Meteorologia

	Temperatura mitjana 1984-2024	Temperatura mitjana 2025	Pluviometria mitjana mensual període 1984-2024	Pluviometria mensual 2025
Juny	20,9	24,7	38,6	2,5
Juliol	23,5	24,7	29,0	53,2
Agost	23,3	24,5	31,0	17,5
Setembre	19,9	19,9	64,6	110,1
Octubre	16,4	16,7	96,6	11,2
Novembre	11,3	11,9	71,7	41,6

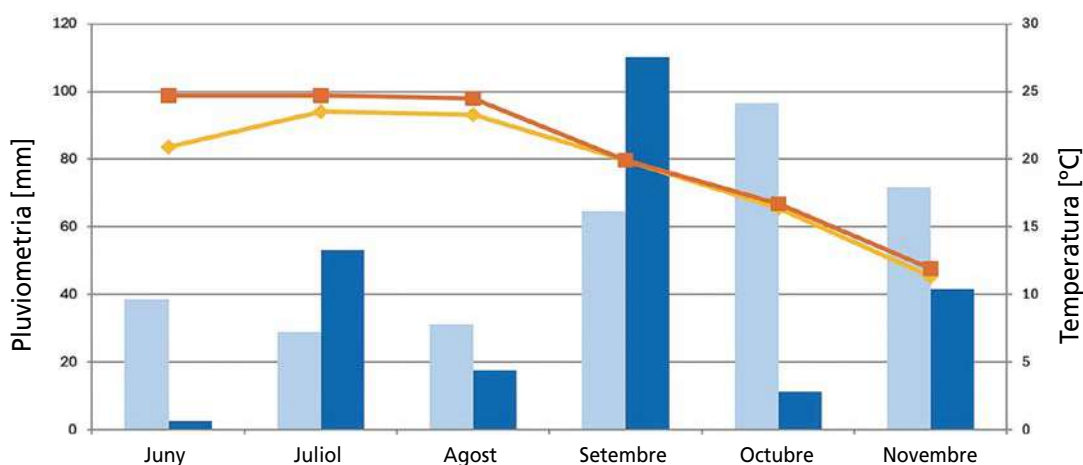
DIAGRAMA OMBROTÈRMIC

LA TALLADA D'EMPORDÀ 2025

- Pluviometria mitjana mensual període 1984-2024
- Pluviometria mensual 2025
- Temperatura mitjana 1984-2024
- Temperatura mitjana 2025

Estació Experimental Fundació Mas Badia (IRTA)
Ctra. de la Tallada s/n17134 - La Tallada d'Empordà
Tel: 972 78 02 75

Demografia

Aquesta secció titulada «Demografia» té quelcom de benvinguda i de rememoració. Els noms que hi ha darrere les etiquetes «Naixements» i «Defuncions» no són paraules buides, parlen de persones, contenen històries d'amor, desitjos i esperances per als nens i nenes que venen i també amors, records i afectes per a les persones que se'n van.

Segons les dades que consten en el padró municipal:

NAIXEMENTS:

Lia Barrera Gironès, 8 de juliol de 2025

DEFUNCIONS:

Juan Maria Blanch Tarrats, 9 de juliol de 2025

Vicenç Chicot Cebrià, 26 de setembre de 2025

EMPADRONATS AL MUNICIPI: 482

Ajuntament de
la Tallada d'Empordà

Amb col·laboració de:

Diputació de Girona
221 MUNICIPIS

Edita: Ajuntament de la Tallada d'Empordà

Fotografia de portada: Lluís Bover

Disseny i maquetació: Martí Riu

Correcció: Violeta Roca

Impressió: Impremta Pagès

Dipòsit legal: GI-351-2009

Continguts

Meteorologia	2
Editorial.....	3
Fets i gent	4
Apunts del natural.....	9
Club de lectura	12
Llibres a escena	14
Punt de lectura.....	16
Medi ambient.....	18

DOSSIER

Parc Eòlic de la Tallada	25
--------------------------------	----

Història	34
L'enquesta	36
La bústia de l'Aspre i Pla	38
Racó jove	39
La colla del Mou-te	40
Per pensar-hi	42
Petits manteniments	44
Obrint boca	47

Aspre i Pla

Número 36 Desembre 2025

CONSELL DE REDACCIÓ:

Amandi Alonso, Joan Lorenzo, Roser Bagué
Paretas, Margarita Vidal, Maria Gràcia Vilavella,
Jordi Margarit, Rafael Hereu, Ramon Casares
i Xavier Viladevall.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Totes les entitats culturals municipals.

✉ aspreipla@gmail.com

Editorial

Molins i Nadal

El projecte d'aerogeneradors Pla de la Tallada I, II, III i IV ha estat rebutjat contundentment en la consulta efectuada aquest 6 de desembre. L'afectació del paisatge i els possibles inconvenients (soroll, repercussió en els cultius, perill per a la fauna, etc.) han adobat el «no». Ara s'obre un llarg període en què s'hauran de resoldre les al·legacions presentades tant per particulars i associacions com per l'Ajuntament. I encara caldrà esperar una resolució de la Generalitat.

En l'horitzó immediat, tenim l'aprovació del Pla Territorial Sectorial per a la Implantació d'Energies Renovables a Catalunya (PLATER), que «fixarà les mesures, recomanacions i disposicions reglamentàries i normatives necessàries per a la implantació d'energia renovable, concretant l'obligació de reserva de sòl per a les instal·lacions d'energies renovables i les infraestructures de transport, distribució i emmagatzematge d'energia elèctrica, incorporant la perspectiva de la cohesió territorial i la participació local i ciutadana» (Acord de Govern de maig de 2022).

A ASPRE I PLA no hem negat mai el canvi climàtic ni la seva vinculació amb l'acció humana. Ens hem pronunciat repetidament per la descarbonització i en favor de les energies alternatives. Creiem que aquestes idees tenen un consens ampli en els nostres pobles. Si el projecte avui rebutjat finalment no prospera, probablement n'hi haurà de nous. Així doncs, caldrà continuar parlant-ne per acordar quines condicions hauria de tenir un projecte d'energies renovables per ser acceptat al nostre territori.

Aquest acord ha de venir d'un debat autèntic entre els veïns i veïnes, mitjançant el qual els dubtes, les incerteses i les opinions es puguin exposar i intercanviar. La finalitat no pot ser pronunciar-se sobre un sol aspecte o una sola proposta, sinó arribar a acords sobre quines modalitats veiem més viables, en quins llocs, en quines condicions, etc. El debat ja s'ha iniciat i, com s'ha vist, no és fàcil perquè, amb raó, s'han despertat temors de tota mena i en tots els sentits. Les opinions oposades no són cap mal. El que és un mal és no haver escoltat totes les veus, no haver ponderat totes les informacions o atribuir idees o intencions incertes. Cal, en tot el que sigui possible, que el debat sigui argumentat i serà per poder preservar la convivència respectuosa que mai no hauríem de perdre.

Així doncs, en aquesta revista no donarem la discussió per tancada. En el dossier que hi dediquem en aquest número recollim arguments i posicions diversos i procurarem donar continuïtat i gruix al debat en els propers mesos i anys.

Parlant d'anys, truca a la porta el 2026. Serem realistes i demanarem l'impossible: que l'any vell no deixi a l'any nou l'herència funesta dels desastres, de les guerres d'agressió i de l'estupidesa fatxenda que ens ofega. Desitjos nobles que bé mereixen una copa de cava i un bon tall de torró. Bones festes!

Un estiu i una tardor que han bullit d'activitats. Com sempre, en aquestes pàgines en trobareu només una petita mostra. Recordeu que ens podeu fer arribar fotos i notícies d'esdeveniments del municipi a l'adreça de la revista: **✉ aspreipla@gmail.com.**

Explicació als veïns i veïnes del municipi de les troballes arqueològiques que van fer aflorar les obres de la bassa de Marenyà. 15 de juny de 2025.

FOTO: AMANDI ALONSO

Caminada nocturna per a l'Oncolliga: «Fem un gest». 19 de juliol de 2025.

FOTO: NÚRIA PARETA

Sopar de la festa major de Canet. 9 d'agost de 2025.

FOTO PRESA AMB DRON PER QUIM GUÀRDIA CORDONET.

La festa de l'escuma a Tor, diversió assegurada. 13 de juliol de 2025.

FOTO: ANNA CHUST

Festa de l'escuma a Canet, 9 d'agost de 2025.

FOTO: MARTA CORDONET

Sopar a Canet a casa en Ferran i l'Anna. 16 d'agost de 2025.

FOTO: MARTA CORDONET

Celebrant el final d'estiu al carrer Major de Tor, 13 de setembre de 2025.

FOTO: MONTSE PARETA

Pujada de veïns de Ventalló, Albons, Viladamat, la Tallada, Marenyà, Tor, Canet i Verges i d'altres pobles al Puig segalar per commemorar l'11 de Setembre.

Preparant el dinar de Sant Mateu a Canet, el 21 de setembre.

FOTO: MARTA CORDONET

Dinar de Sant Mateu a Canet. FOTO: MARTA CORDONET

Festa de Sant Galderic. 19 d'octubre de 2025: presentació i tast del pa de tramuntana.
FOTO: AMANDI ALONSO

Festa de Sant Galderic: pa de tramuntana. FOTO: JUDIT ALONSO

Festa de Sant Galderic: en Pere Pagès recita uns versos de producció pròpia.

Diversió a manta: «Un tal Juli Cèsar» comença amb unes excavacions com a Marenyà i acaba amb un assassinat a L'Empordanet. 19 de novembre de 2025. FOTO: AMANDI ALONSO

Una Cleòpatra prou coneguda amb un tal Juli Cèsar. 19 de novembre de 2025.
FOTO: AMANDI ALONSO

Un endeví espontani cantant el futur d'un tal Juli Cèsar.

Estiu musical i un tastet de tardor

L'estiu és calor, però també és festa i és música. Com en els darrers anys, la música de l'estiu, la música de què gaudim veïns i veïnes dels quatre pobles, i també amics i amigues de tot l'Empordà, ens ha vingut de la mà del festival Itinera. I com que amb l'estiu no n'hi havia prou, encara n'hem tingut un tastet de clàssica a principis de tardor.

Estiu Musical
La Tallada d'Empordà · 2025

- 27 Juny 19:00 h — LA TALLADA**
Cançó d'autor amb Marina Prat
- 18 Juliol 20:00 h — MARENYÀ**
Vespre de folk irlandès i americà amb el grup Foresta
- 9 Agost 20:00 h — TOR**
Vespre de pop d'autor amb Sara Terraza i Aleix Cansell
- 15 Agost 21:30 h — LA TALLADA**
Havaneres amb el grup Norai de Palamós
- 22 Agost 19:00 h — LA TALLADA**
Espectacle "Amb veu de dona", a càrrec d'Againsam
- 5 Setembre 19:00 h — CANET**
Vespre amb el ritme de Nova Orleans, a càrrec de Sunset Rhythm Kings

 Ajuntament de la Tallada d'Empordà
La Tallada - Tor - Canet - Marenyà

Marina Prat al camp de Mossèn Llorenç, a la Tallada. Cançó d'autor. 27 de juny de 2025. FOTO: AMANDI ALONSO

Actuació de Foresta a Marenyà. Folk irlandès i nord-americà. 18 de juliol de 2025. FOTO: AMANDI ALONSO

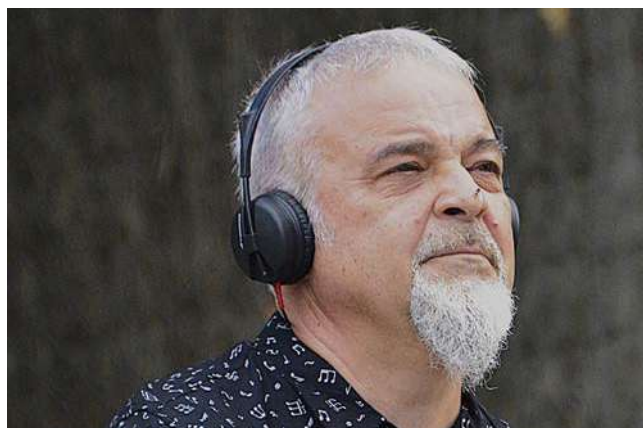
Sara Terraza i Aleix Cansell van actuar per a la seva gent de Tor i per als de fora el 9 d'agost de 2025. FOTO: AMANDI ALONSO

Sardinada a ritme d'havaneres. 15 d'agost de 2025. FOTO: AMANDI ALONSO

Again Sam a la Tallada, el 27 d'agost. FOTO: AMANDI ALONSO

Amb Again Sam, l'amic Ultano, esmaperdut, captivant fins i tot les mosques.
FOTO: AMANDI ALONSO

A Canet, Sunset Rhythm Kings tancant l'estiu musical, el 5 de setembre.
S'hi van aplegar més de 200 persones, ballant o seguint la música.
FOTO: AMANDI ALONSO

Alçant les mans amb els Sunset Rhythm Kings. FOTO: AMANDI ALONSO

Entrar un piano a l'església no va ser fàcil, però hi va sonar com els àngels.

El duet Lambert va presentar el projecte «El violoncel desconegut» el
dissabte 11 d'octubre a l'església de la Tallada. FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

MACFONT, S.A.

Recursos del Mar per a la Indústria Alimentària
17002 GIRONA. 972-218825
WWW.IBERLAND.COM
info@macfont.es

Remei Gasull Figuerola: agraint la vida cada dia

Primeres passes del mes de novembre, just hem deixat enrere la Castanyada i s'acosta Sant Martí amb el seu estiuet. Una data que per a la nostra protagonista d'avui té un espai especial en la memòria. Si seguïu llegint descobrireu el perquè...

La seva filla gran, la Maria Gràcia, m'espera a peu de carrer, al nucli antic de la Tallada, per acompanyar-me a l'interior de Cal Pastor, la llar dels Vilavella-Gasull. El motiu de la casa familiar té a veure amb els antecedents transhumants dels avantpassats ripollesos, que menaven el ramat des de la muntanya al pla cada final d'estiu per aprofitar millor les pastures. Quantes famílies empordaneses s'han format al caire d'aquest costum ancestral!

La Remei em rep amb un llibre electrònic a les mans, mai ha deixat el fil de la lectura, una amiga que l'ha acompanyat tota la seva llarga vida. La tecnologia li ha permès canviar còmodament del paper a la tinta electrònica per seguir mantenint la seva passió i poder així viure molts mons diferents línia rere línia.

Va néixer a Can Moma de la Tallada, el febrer del 34, i sempre ha viscut aquí. Quan parla de la seva casa natal, fa broma amb la coincidència amb el MOMA de Nova York (Museum of Modern Art) i tot seguit m'explica la història de per què es coneix amb aquest nom. El seu avi Josep, a la vora del foc –que és on millor s'expliquen aquestes coses– desfilava la vida d'un familiar d'Albons que era metge i es desplaçava a cavall per les visites en temps de la guerra del Francès (finals del segle XVIII i principis del XIX). Un mal dia, uns soldats francesos li van prendre la vida i als seus dos fills orfes els van afillar a dues cases diferents d'Albons. Al cap d'un temps, la família que havia acollit la nena va emigrar als Estats Units, mentre el nen continuava a la casa benestant que l'havia emparat. La gent del poble va començar a dir: «Aquest es quedarà amb la moma» (segons el diccionari de l'IEC, la *moma* és

«Allò que hom dona o rep per damunt del que és de llei. Allò que produeix molt sense gaire esforç»). I d'Albons a la Tallada, ja tenim el motiu de la casa.

La mare de la Remei, Caterina Figuerola Marull, era filla d'Ultramort i el pare, Joan Gasull Restà (emparentat amb els Restà de Tor), fill de la Tallada, pagès i flequer, amb el forn a casa mateix. Fins a deu anys, la Remei va anar a estudi al

que avui és el nostre ajuntament. «Tot m'entusiasmava», confessa amb els ulls plens de llum. Sense gaire esforç veig encara avui la nena que va ser, encuriosida per tot i amb un afany de saber i conèixer que no tenien aturador. Segueix després els estudis interna a les monges del Cor de Maria de Girona, al costat mateix de la catedral. Durant el curs escolar, el millor moment era quan, en la baixada per la carretera de Rupià, el Montgrí li donava la benvinguda, la mateixa vista de la nostra muntanya màgica que veia des de la finestra de casa. S'enriola tot explicant-me una anècdota de quan tenia cinc anys: la senyoreta Nati, a l'escola talladenca, va preguntar un dia, en perfecte castellà –com era de llei en aquell moment– si algú sabia què

volia dir *terciopelo*. Mutisme absolut a l'aula i la Remei que pensa «si que són "tontus", que no ho saben». Ella sí que aixeca la mà tota decidida i respon: «El tercer pelo».

Tercera de cinc germans, la més gran es deia Maria Gràcia i va morir a l'edat de dos anys. Després venien la Lola, la Remei, en Josep, que viu encara a Can Moma amb la Pilar (la seva esposa), i la més petita, la Montserrat. Un vent de tristesa s'escampa per la cambra quan recorda la seva germana menor, amb qui es portaven tretze anys. Era mestra

La Remei i en Lluís, una gran parella de ball.
FOTO: ARXIU FAMILIAR

Un moment feliç en companyia de les noies. FOTO: ARXIU FAMILIAR

a Barcelona i pocs dies abans de casar-se un vessament cerebral va posar fi prematurament a la seva vida. La Maria Gràcia pren aquí la paraula en la nostra conversa per

L'11 de novembre Jafre celebrava la seva festa major i aquell dia, un noi de la Tallada, en Lluís, que ella ja tenia ullat des de darrere la persiana de la fleca quan passava amb el carro, li va demanar per ballar.

recordar emocionada com van viure aquella tragèdia, sent llavors ella una adolescent. Un moment molt difícil per a tota la família.

Al començament de l'article us dèiem que Sant Martí té un significat especial per a la Remei. L'11 de novembre Jafre celebrava la seva festa major i aquell dia, un noi de la Tallada, en Lluís, que ella ja tenia ullat des de darrere la persiana de la fleca quan passava amb el carro, li va demanar per ballar. I entre pasdobles, boleros i txa-txa-txa, va néixer l'amor. Ella tenia setze anys i en Lluís, un xic més. De ball en ball, recorda molt la festa de Tor, es casen el 12 de febrer de 1955. Com era costum, viatge de noces a Barcelona i un bon dinar al Set Portes, mític restaurant encara en ple funcionament (i amb uns arrossos memorables, aquest cronista en dona fe).

La Remei mai ha deixat de mantenir-se culturalment activa; a més de la lectura, la pintura ha estat la seva passió, com testimonia una de les imatges que acompanya aquest text. De formació autodidacta, va anar comprant llibres per

Trobada de la família Gasull. FOTO: ARXIU FAMILIAR

aprendre les diferents tècniques i millorar el seu estil. Durant molt temps, amb en Lluís cantaven a la nostra coral. Ara taral·leja «Gracias a la vida», la immortal cançó de Violeta Parra, i somriu per donar testimoni agraït del que la vida li ha donat. I cosir, i els sudokus i el Paraulògic! El cervell rep amb delit l'aliment que li vulguem donar.

El seu company de vida, en Lluís Vilavella Bahí, a qui tots recordem amb molt d'afecte, i la família que l'acompanya de lluny i de prop: la Maria Gràcia i en Joan, amb els seus nets en Pau i la Maria,

La Remei celebrant els 80 amb els nets. FOTO: ARXIU FAMILIAR

Vista de la Tallada, la vessant artística de la Remei. FOTO: ARXIU FAMILIAR

el seu besnet, Nil, de dos anys i mig i que aviat tindrà companyia; la Fina i en Pippo, de Roma estant; la Roseta i en Josep i la seva neta Laura, avui en terres neozelandeses. I l'Ailin, la seva cuidadora, que des de fa tres anys li fa companyia durant la setmana, afectuosa i molt eficient i amb qui ha teixit un llaç d'amistat.

Ens acomiadem i em diu: «Tot ho he fet amb gust i soc feliç amb la vida que he tingut, per això dono gràcies a Déu i a la vida».

Gràcies a tu, Remei!

JOAN LORENZO QUINTANA
Novembre de 2025

c/ Girona, 60 - 17142 VERGES (Girona) - Tel/Fax: 972 780 417 - inst.verges@gmail.com

Compartir lectures: Una experiència que ens fa créixer de manera col·lectiva

Continuem ampliant el nostre ventall d'autors i autores i el coneixement de noves literatures i subgèneres.

Tot seguit us indiquem els últims llibres que hem compartit.
Si no els heu llegit, us animem a fer-ho.

DATA TROBADA	TÍTOL	AUTOR/A	COMENTARI
6 de juliol	<i>Solito</i>	Javier Zamora	Odissea autobiogràfica de l'autor. Emigració. Quan tenia 9 anys va viatjar sol des del seu país, El Salvador, fins a EUA per retrobar els seus pares. ¹
7 de setembre	<i>Francesca de Barcelona</i>	Laia Perearnau	Ambientada al s. XIV, l'autora s'inspira en Francesca Satorra, una dona que per arribar a ser metgessa va vèncer durs obstacles fins que el mateix rei va reconèixer plenament la seva tasca i el seu talent. Premi Néstor Luján de novel·la històrica. ²
8 d'octubre	<i>Els dies previs</i>	Lluís Muntada (amb la presència de l'autor)	Llibre de relats de temàtiques diverses que conté 22 històries que comparteixen la idea obsessiva del temps. Textos que conviden a la reflexió sobre qüestions ètiques i filosòfiques. Trobem personatges perduts en una vida que se'ls menja, en constant moviment, com el mar i les barques que apareixen a la portada del llibre. ³
2 de novembre	<i>El fill del perruquer</i>	Gerbrand Bakker	En aquesta novel·la el protagonista cerca la història del seu pare, a qui no va arribar a conèixer, suposadament mort en l'accident d'avió de l'aeroport tinerfeny de Los Rodeos de 1977. Els esdeveniments són quotidians i els diàlegs, naturals. L'actitud indolent d'en Simon davant la vida està ben retratada. Juga amb la idea d'una història dins la història. ⁴
14 de desembre	<i>Les torres del cel</i>	Coia Valls	Novel·la històrica que explica la fundació de Santa Maria de Montserrat per l'abat Oliba al s. XI. Com diu la mateixa autora, «Tot va començar en una muntanya infinita, amb uns personatges difícils d'oblidar». ⁵

Portalada de la basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries, on va arrencar la visita literària sobre Carles Fages de Climent. FOTO: JOAN LORENZO

Lluís Muntada comenta «Els dies previs».

FOTO: JOAN LORENZO

A part de les trobades mensuals de cada primer diumenge de mes a la tarda, el dissabte 25 d'octubre els membres del

Comentari de «Francesca de Barcelona». FOTO: MARIA TERESA GIRONÈS

Comentari de la novel·la «El fill del perquer». FOTO: JOAN LORENZO

Club de lectura vam fer una visita al casc antic de Castelló d'Empúries per conèixer millor l'escriptor empordanès Carles Fages de Climent. El professor Joan Ferrerós, catedràtic de Llengua Catalana i expert en aquest autor, ens va guiar per llocs emblemàtics de la vila comtal tot llegint fragments de l'obra de l'insigne poeta, narrador i dramaturg. Tot seguit vam gaudir d'un dinar literari al restaurant El Portal de la Gallarda, situat a l'única de les vuit portes d'entrada conservades que tanquen el recinte emmurallat del segle XIII, en el que era el jardí de la finca de l'autor. Fages de Climent va escriure aquests versos sobre el lloc:

«Linda el meu hort, Portal de la Gallarda,
pont llevadís d'il·lusions perdudes.
Frisen les aigües d'ònix ajagudes,
a l'hora minsa que el ponent s'atarda.»

Durant el mes de desembre llegirem *Un dia a la vida de l'Abbed Salama*, de Natham Thrall, que comentarem el diumenge 11 de gener a les 6 de la tarda. Si encara no sou membres del Club de lectura us convidem a acompanyar-nos i gaudir d'unes interessants tertúlies sobre llibres que ens enriqueixen i ens fan créixer individualment i de forma col·lectiva.

Bones lectures!

MARGARITA VIDAL JURADO
Dinamitzadora del Club de lectura

NOTES:

- 1 www.nuvol.com/llibres/mitologia-de-emigracio-372825
- 2 www.vilaweb.cat/noticies/laia-perearnau-premi-nestor-lujan-novella-historica-francesca-barcelona/
- 3 https://llegim.ara.cat/critiques-literaries/dies-previs-llibre-commovedor-mal_1_4908135.html
- 4 www.3cat.cat/3cat/gerbrand-bakker-ens-presenta-la-novella-el-fill-del-perquer/video/6212596/
- 5 www.illadelsllibres.com/les-torres-del-cel-de-bell-nou-per-coia-valls/

El text dramàtic en vers dirigit per Xavier Albertí

«La corona d'espines», de Josep Maria de Sagarra

Fa pocs dies hem tingut ocasió d'anar al TNC a veure la representació teatral de *La corona d'espines*, de Josep Maria de Sagarra.¹ Escriptor, poeta, periodista i dramaturg, aquest autor barceloní, membre destacat de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Reial Acadèmia de Bones Lletres, va estrenar més de cinquanta obres teatrals i va crear un model de poema dramàtic que recollia amb originalitat una bona part dels ingredients del drama, de la comèdia de costums i de la cançó popular catalana. *La corona d'espines*, estrenada el 1930, n'és un exemple.²

La història ens transporta al 1793 en una casa noble de Solsona, on arriben noves de França: el poble s'ha aixecat contra els reis. No és casualitat que Sagarra situés l'obra durant la Revolució Francesa, ja que quan la va escriure, les idees republicanes creixien amb força al nostre país. Però malgrat l'època en què se situa la història, la vigència de temes com la violència sobre les dones, la caiguda de valors, la crisi financera i la hipocresia de la societat la fa universal i molt actual.

S'hi expliquen les peripècies d'un acord de matrimoni entre una pubilla de casa rica i un jove sense pares, nebot d'un impostor que, fent-se passar per senyor de la noblesa, busca salvar els seus deutes i guanyar fortuna amb aquest casament.

Àngels Gonyalons en el paper de Marta.

Àngels Gonyalons i Júlia Roch (*Mariagneta*).

La interpretació de tots els actors i actrius és fantàstica, especialment la de l'Àngels Gonyalons en el paper de Marta, la criada del Senyor de Bellpuig (Abel Folk), amb qui té una relació molt especial. Sagarra crea un personatge femení magnífic representatiu de les dones lluitadores que coneixen les llums i les ombres del nostre món perquè les han vist de tots colors. Quantes persones porten al damunt el pes d'una corona d'espines!

La segona parella protagonista és la del jove Eudald, que interpreta l'actor Jan

Una escena de l'obra.

D. Casablanques, i la jove Mariagneta, interpretada per l'actriu Júlia Roch, amb un monòleg emotiu gens sobreactuat. La resta de l'elenc (destaquem l'Oriol Genís en el paper de Senyor del Miracle) executa molt bé el seu paper, tant en l'actuació

com en la dicció; els versos arriben perfectament dits i interpretats sense cap tipus de cantarella.³

La posada en escena que proposa Xavier Albertí aquesta temporada és un muntatge esplèndid, amb un decorat elegant i simple que prescindeix de grans efectes i permet que la musicalitat i la potència del vers i la llengua de Sagarra ocupin tot l'espai.

Si no l'heu vista, us la recomanem. Encara hi sou a temps, perquè fins al 21 de desembre la fan al TNC i després l'obra farà gira per Catalunya. Podeu veure-la a Girona, al Teatre Municipal, el 13 de març de 2026. No us la perdeu!

MARGARITA VIDAL JURADO

NOTES:

- 1 www.tnc.cat/ca/la-corona-d-espines
- 2 www.escriptors.cat/autors/sagarrajm
- 3 www.nuvol.com/teatre-i-dansa/un-sagarra-molt-ben-dit-i-fet-460674

Cafeteria
Esmorzars de Forquilla
Servei de Carta
Menú diari
Habitacions

C/ Girona, 20 - Tel. 972 780 136 - 17142 VERGES (Girona)
hostalalberana@restaurant.cat

E.S. VERGES

Pedro Carvalho

Tel. 972 78 01 34

Ctra. 31 p. Km 357,8 - 17142 - VERGES (Girona)

TALLER MECÀNIC

Figueras

Reparació d'Automòbils i Maquinària

Tel./Fax 972 78 00 67 mail: tallerfigueras@hotmail.es
Ctra. de Figueres, 14 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ
(Girona)

Promoció i dinamització cultural envoltades de llibres

Una de les novetats dels últims mesos al Punt de lectura municipal és la incorporació de tres mòduls més de prestatgeries, que ens han permès organitzar de manera més ordenada tots els llibres infantils i les revistes per tal que els usuaris els puguin consultar i triar més fàcilment. Des d'aquestes pàgines volem donar les gràcies a l'Ajuntament per ajudar-nos a ampliar l'espai i a en Josep Roura, l'agutzil, per muntar-les.

Són moltes les persones del municipi que ens visiten els dimecres a la tarda, en horari de 5 a 7, per utilitzar el servei de préstec; si no podeu venir presencialment i busqueu alguns llibres en concret podeu consultar el nostre catàleg en línia ¹ i, si els tenim, escriure'ns un correu; buscarem la manera de fer-vos-els arribar.

La nova prestatgeria del Punt de lectura. FOTO: MARGARITA VIDAL JURADO

Per saber la programació cultural i literària que tenim prevista podeu seguir-nos a les xarxes a través d'Instagram i Facebook² o consultar l'agenda de l'Ajuntament i les cartelleres dels quatre pobles. Us convidem a seguir-nos i a participar en les propostes. Tot seguit us fem la relació de les activitats que hem portat a terme des de l'estiu fins ara.

Durant els mesos de juliol i agost, vam fomentar la lectura amb el servei de Bibliopiscina, a disposició d'usuaris de la piscina de totes les edats. Ens consta que s'ha fet un freqüent i bon ús de revistes, contes i llibres i ha estat ben valorat, per la qual cosa l'any vinent el repetirem.

A partir de l'octubre, la mainada del servei de canguratge ens visita sovint per llegir i demanar en préstec alguns dels molts contes i llibres il·lustrats nous que ens han arribat darrerament. També han participat en l'activitat del Dia de les Biblioteques, el 29 d'octubre, que hem dedicat enguany a Hans C. Andersen en el 150è aniversari de la seva mort. Després de veure el vídeo d'Una mà de contes *El vestit nou de l'emperador*, van dibuixar-li un vestit a un emperador de paper i vam comentar altres textos del gran autor danès.

Poc abans d'aquesta data, el diumenge 12 d'octubre, el públic adult vam assistir a la presentació del llibre *Memorias de la necrópolis*, del nostre veí de Tor Josep Hereu i Bohigas, conduïda per Jaume Riu Sala. Aquest llibre és la segona entrega de la sèrie «Filosofia i terror», inaugurada amb *Testimonis sense veu*. Ambdós els trobareu al Punt de lectura si els voleu llegir.

Jaume Riu presenta el llibre «Memorias de la Necrópolis», de Josep Hereu. 12 d'octubre de 2025. FOTO: JOAN LORENZO

Seguint la presentació del llibre de Josep Hereu. FOTO: JOAN LORENZO

El passat diumenge 16 de novembre al migdia vam gaudir d'una conferència del professor Rossend Arqués sobre Marco Polo, mercader venecià que va arribar fins a l'orient seguint la Ruta de la Seda, experiència que el va portar a escriure el seu *Llibre de les meravelles*.

CONFERÈNCIA
de ROSSEND ARQUÉS
MARCO POLO
Un mercader venecià
davant les "meravelles" d'orient

Diumenge 16 de novembre
12:00h
Punt de lectura municipal
La Tallada d'Empordà

Organitza: Punt de lectura municipal de La Tallada d'Empordà
Col·labora: Ajuntament de La Tallada d'Empordà

Rossend Arqués parla sobre Marco Polo. 16 de novembre de 2025. FOTO: MARGARITA VIDAL JURADO

Acabarem l'any amb la col·laboració en les activitats de Nadal al municipi, i per al 2026 ja tenim algunes propostes, que esperem que us agradin.

VOLUNTÀRIES DEL PUNT
DE LECTURA MUNICIPAL

NOTES:

1 **Catàleg en línia.** Aquí trobareu tots els llibres del Punt de lectura municipal: <https://latalladademporda.microbi.cat/>

A través del web de l'Ajuntament: <https://latallada.cat/lajuntament-2/serveis/punt-de-lectura-municipal/>

2 **Instagram** del Punt de lectura: www.instagram.com/puntlecturalatallada/

Facebook del Punt de lectura: www.facebook.com/p/Punt-de-lectura-Municipal-de-La-Tallada-d-Empord%C3%A0-100092513595233/

Els ocells dels conreus

Segueix la sèrie sobre els nostres ocells. Avui toca parlar dels ocells que trobem als camps entre els conreus. De segur que n'hem vist molts, però n'hi ha alguns que viuen d'incògnit. Sempre podem sentir-ne els cants, si més no, enfocant els codis QR.

Sortint a caminar, sigui pels camins del pla o pels de l'aspre, podem veure una gran diversitat d'ocells pels camps, recs i arbres de l'entorn. Recordo que quan treballava els camps amb el tractor, una de les coses que més m'agradava era veure els ocells que anaven i venien pels camps. Formen part de la xarxa tròfica d'aquests ecosistemes i, per tant, són importants per mantenir-ne l'equilibri. Als conreus hi troben granes i llavors, larves, insectes, cucs i altres animalons dels quals s'alimenten. Alguns fan niu als arbres, als recs o als marges. Com a conseqüència dels canvis de l'entorn aquesta diversitat d'ocells va canviant. Donada l'amplitud del nombre d'espècies, deixarem els moixons petits per a un altre article, i dels rapinyaires ja n'havíem parlat. Pel que fa al grau de conservació, farem servir les sigles **LC** (preocupació menor), **NT** (proper a l'amenaça), **EN** (en perill), **VU** (vulnerable), **EX** (extinta) i **DD** (dades insuficients).

Hi ha ocells que podem veure només durant una època de l'any, sigui primavera-estiu o tardor-hivern; en canvi, d'altres els podem veure tot l'any, encara que més uns mesos que altres. Els ocells estivals arriben al començar la primavera i se'n tornen en acabar l'estiu. Passen l'hivern a l'Àfrica i pugen a criar a latituds més septentrionals. En aquest grup hi ha l'abellerol, el gaig blau, la guatlla, la tórtora i l'oreneta.

Abellerol. FOTO: DOLORS AGUSTÍ

L'**abellerol** (*Merops apiaster*) (LC) és un ocell molt bonic i molt poc amic dels apicultors, ja que s'alimenta d'insectes, principalment d'abelles. És freqüent als conreus de cereals i a les brolles mediterrànies. Fa el niu en talussos argilosos o sorrencs. Els forats rodons que veiem en aquests marges són l'entrada d'un túnel al final del qual hi ha el niu. Cap al tard dels dies d'estiu els podem veure volar en grups i sentir el seu alegre cant.

Gaig blau. FOTO: DOLORS AGUSTÍ

El **gaig blau** (*Coracias garrulus*) (VU) el reconeixem pel predomini dels tons blaus del seu plomatge. El podem veure en fruterars i conreus de cereals, on menja insectes, rèptils i petits mamífers.

La **guatlla** (*Coturnix coturnix*) (DD) la podem sentir, o veure-la si aixeca el vol, en camps amb vegetació herbàcia una mica alta, especialment userdes, on s'amaga i cria. Menja granes i insectes i la detectarem pel ritme del seu inconfusible cant: «blat-segat-blat-segat...».

Guatlla.

La **tórtora** (*Streptopelia turtur*) (VU) ocupa una gran diversitat d'hàbitats: camps de conreu arbrats, espais oberts i boscos. Menja llavors i mol·luscs, per la qual cosa els camps de gira-sols amb algun arbre al voltant són el lloc preferit pels caçadors a l'època de caça. Aquest ocell és considerat un emblema de l'amor.

Tórtora. FOTO: DOLORS AGUSTÍ

L'**oreneta** (*Hirundo rustica*) (LC) menja insectes que caça al vol. Fa el niu de fang en llocs sota coberta, especialment adossats a les bigues. Poden criar fins a tres vegades abans de marxar. Són gregàries; especialment, quan volen tornar cap a l'Àfrica se n'agrupen milers. Les distingirem de les orenetes culblanc perquè aquestes tenen el carpó i la gola blancs i fan el niu sota les cornises, més tancat i amb una obertura circular.

Oreneta.

Un ocell clarament de tardor-hivern és la **fredeluga** (*Vanelus vanellus*) (VU), que viu en conreus de regadiu i zones humides, on menja cucs i invertebrats. La distingirem fàcilment pel plumatge negre rere el cap. Baixa del centre d'Europa quan fa molta fred. Abans se'n veien volades nombroses, però últimament se'n veuen menys. A França és apreciada pels caçadors, però aquí no la cacen.

Fredeluga.

La resta d'ocells que presentem els podem veure durant tot l'any, tot i que amb més freqüència una època que una altra. A l'hàbitat de conreus de regadiu i cursos d'aigua hi podem veure esplugabous, bernats pescaires, polles d'aigua, ànecs collverd i potser algun blauet.

L'**esplugabous** (*Bubulcus ibis*) (NT) menja insectes i petits animalons (amfibis, rèptils i cries d'altres ocells). El distingirem pel seu plomall blanc o ros darrere el cap i les potes grogues. El podríem confondre amb el martinet blanc, que també té el plomall blanc, però les potes negres. En llocs on hi ha ramats, vaques o cavalls els podem veure sobre la seva esquena desparasitant-los, d'aquí ve el nom: *esplugar* ('netejar de polls i puces') *bous*.

Esplugabous.

El **bernat pescaire** (*Ardea cinerea*) (NT) menja peixos, grànules, insectes i petits mamífers. El podem veure sovint al mig de camps d'usurda o dins les rieres. Té molta envergadura i en vol té el coll plegat en forma d'essa.

Bernat pescaire.

La **polla d'aigua** (*Gallinula chloropus*) (NT) menja vegetals i animalons d'aigua. Nia al mig de la vegetació densa en cursos d'aigua. Abans mantenien els sembrats arranats a les franges vora les rieres, però actualment no se'n veuen, potser per la manca d'aigua als recs i rieres o per les desbrossades periòdiques de la vegetació d'aquests.

Polla d'aigua.

L'**ànec collverd** (*Anas platyrhynchos*) (LC) ens pot sorprendre aixecant el seu potent i sorollós vol des de dins d'una riera, o també el podem veure reposant sobre els camps. Són omnívors, però sobretot mengen plantes terrestres i cargols petits. Presenten un fort dimorfisme sexual, el mascle molt més vistós que la femella, que es camufla molt bé al mig del canyís.

Ànec collverd.

El seu patró de comportament ha sigut molt estudiat pels etòlegs. A l'època del festeig la parella volen junts, i a l'aigua el mascle volta la femella i amb el bec aixeca rajolins d'aigua. Després de l'aparellament i del naixement dels pollets la femella, que es camufla bé, en té cura i els mascles van a volar junts. Penso en el paral·lelisme amb l'espècie humana: buscar parella, festeig, tenir fills, mares tenint-ne cura a casa, homes al cafè... El dels ànecs és un patró de comportament innat, però els dels humans era voluntari. Sortosament, les coses han anat canviant força, però potser encara no del tot.

El **blauet** (*Alcedo atthis*) (VU) és un petit ocell d'un blau molt vistós. El podem veure d'escallimantes prop de cursos d'aigua, on menja peixos i artròpodes aquàtics. És un pescador excel·lent. Si en veiem algun, hem tingut sort!

Blauet.

El **gavià** (*Larus michahellis*) (LC) té una dieta molt variada: peixos, mol·luscs, vegetals, petits mamífers, organismes del sòl, restes en abocadors. El distingirem d'altres similars pel punt vermell del bec i les potes grogues. Abans, quan llaurant el camp s'obria el solc n'hi havia dotzenes competint per caçar els animalons que quedaven al descobert. Més endavant eren els esplugabous que predominaven en aquesta funció, però ara sembla que torna a haver-hi més gavians.

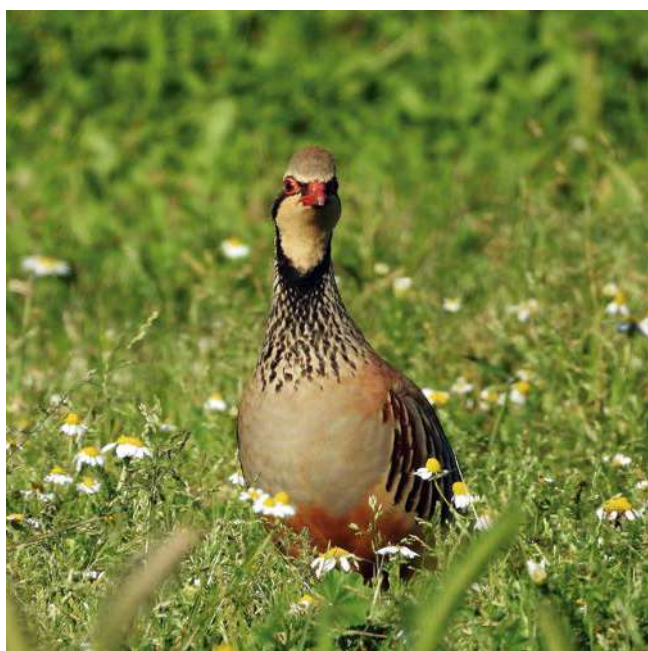
Gavià.

El **torlit** (*Burhinus oedicnemus*) (VU) el podem veure principalment en erms i guarets. Menja insectes i petits invertebrats. No fa niu i fa córrer els ous pel terra. Destaquen els seus llampants ulls grocs i és habitual sentir-lo cantar quan es fa fosc els vespres d'estiu.

Torlit. FOTO: DOLORS AGUSTÍ

La **perdiu** (*Alectoris rufa*) (VU) és un ocell que camina i corre molt, només aixeca el vol, molt sorollós, quan es veu amenaçada. Les seves cries mengen insectes i els adults, granes que troben en rostolls i userdes.

Perdiu. FOTO: DOLORS AGUSTÍ

La **cogullada** (*Galerida cristata*) (NT) la podem veure sobretot pels camins de l'aspre. Menja llavors i insectes i cria pels marges, sobretot dels camps de secà. És fàcil de conèixer per la petita cresta que té a la part posterior del cap.

Cogullada.

L'**estornell** (*Sturnus vulgaris*) (LC) és molt conegut pels seus estols i les formes artístiques en vol. És habitual als mosaics de conreus i olivars. Menja olives i lledons a la tardor i cucs i insectes la resta de l'any. Igual que els tords, és molt llaminer de les olives.

Estornell.

C/ La Bisbal a Figueres, s.n. (C/31, Km 359)
17134 La Tallada d'Empordà GIRONA

Shaun Jennings
director

mobile: (0034) 629 743 327
tel/fax: (0034) 972 780 638
email: info@icasl.net

Servei de bugaderia i Venda de mòduls

El **tudó** (*Columba palumbus*) (LC) el reconeixem per les taques blanques a ambdós costats del coll. Ocell poc amic dels agricultors, ja que es menja les pipes només de despuntar del terra quan neixen. A finals de març, quan arriben els de fora, n'augmenta la població. Habita els conreus de cereals, matollars, brolles i pinedes.

Tudó.

El **puput** (*Upupa epops*) (LC) és més freqüent a la primavera, però el podem veure tot l'any. El reconeixem pel seu plomall en forma de cresta. Menja larves i insectes, i és depredador de la processonària del pi. Amb el seu bec llarg i prim pot buscar-les al sòl tou i als excrements. Deixa anar una secreció pestilent per defensar-se dels depredadors.

Puput.

També podem veure un parell de còrvids: la garsa i la cornella.

La **garsa** (*Pica pica*) (LC) és molt freqüent, tant en conreus com en espais humanitzats, sempre que hi hagi arbres on poder fer el niu. És omnívora i molt astuta.

Garsa.

La **cornella** (*Corvus corone*) (LC) viu en ambients mosaic de boscos i conreus. És força omnívora i fins i tot freqüenta els abocadors.

Cornella.

Els factors que influeixen i poden posar en perill les poblacions d'aquests ocells són diversos.

L'alteració dels hàbitats on mengen o fan niu. L'agricultura moderna ha tendit a suprimir marges, recs i arbres per fer finques més grans.

L'ús de pesticides, que afecta totes les espècies que s'alimenten d'insectes.

La caça, que afecta les espècies cinegètiques: perdiu, guatlla, tórtora, tudó i ànec.

La manca d'aigua als recs i rieres i la desbrossada periòdica de la balca i el canyís del seu llit.

D'algunes espècies, com estornells i gaigs, se'n veuen més a causa de l'augment dels conreus de fruiters i oliveres. Tal com diu la dita, «A la taula i al llit, al primer crit!», i per a molts ocells la taula i el llit són els camps de conreu

Gaudiu observant-los!

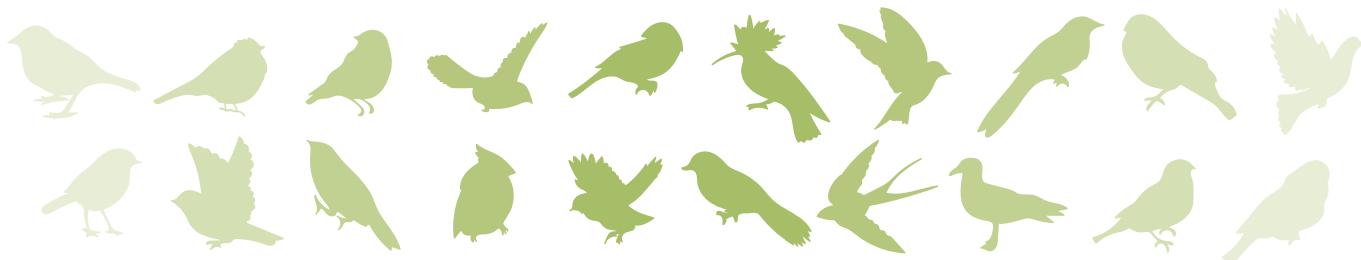
Text: RAFEL HEREU

Dibuixos: TONI LLOBET

Atles dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002

Àudios: SIOC. Servei d'Informació Ornitològica de Catalunya

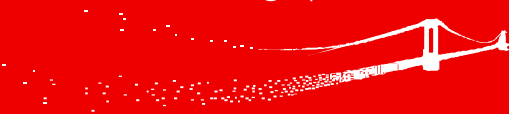
Fotografies: DOLORS AGUSTÍ

MAPFRE

OFICINA DE VERGES

Plaça Onze de Setembre, 10
T 972 78 08 08 F 972 78 05 42
17142 VERGES
Email: mustel@mapfre.com

**INSTAL·LACIONS
JAUME**

JAUME PASCUAL PIBERNAT
Mòbil 607 234 388

Tel./Fax: 972 780 388 jpascual@sitelcon.com
C/ Major, 7 - 17134
LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)

**La Cuvée
de la Plaça**

Vins nacionals, estrangers i internacionals procedents de viticultura respectuosa

La Cuvée de la Plaça
Plaça del vi, 3 - 17001 GIRONA (Girona)
☎ 972 22 72 75 - ✉ lacuveedelaplace@cuveegirona.com

**Cuvée
Girona**

Cuvée Girona SL
c/ Major, 17 - 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)
☎ 972 78 04 98 - ✉ cuveegirona@cuveegirona.com

Molins a la Tallada

—¿Qué gigantes? —dijo Sancho Panza.
—Aquellos que allí ves —respondió su amo—, de los brazos largos, que los suelen tener algunos de casi dos leguas.
—Mire vuestra merced —respondió Sancho— que aquellos que allí se parecen no son gigantes, sino molinos de viento, y lo que en ellos parecen brazos son las aspas (...)

Miguel de Cervantes - *Don Quijote de la Mancha*.
Primera part. Capítol VIII

Com gegants espantosos els aerogeneradors han irromput en la vida dels nostres pobles. Recollim aquí diversos escrits que hem rebut sobre aquest tema. Com ja hem fet anteriorment, dins de les possibilitats limitades d'aquesta revista en seguirem el desenvolupament amb la finalitat de promoure un debat serè i raonat sobre la implantació de les energies renovables al municipi.

CRONOLOGIA

25/06/2025: Presentació a directora de l'ICAEN (Anna Camp) de la planificació de les renovables a Catalunya.

06/09/2025: Presentació del Dr. Pere Roura «Energies renovables i territori».

18/09/2025: Difusió de la Primera Fira de l'Energia al Baix Empordà, organitzada pel CCBE.

19/09/2025: Presentació dels projectes «Pla de la Tallada I, II, III i IV» i Oferta de Participació Local per part d'Eòlica Alta Anoia.

24/09/2025: Es penja al lloc web de l'Ajuntament la presentació dels projectes d'eòlica i OPL elaborats per Eòlica Alta Anoia.

26/09/2025: L'Empordanet, presentació plataforma Defensem l'Empordanet -Jaeden-Salvem l'Empordà, Eduard de Ribot, membres de la Plataforma.

26/09/2025: Es publica el full de ruta de l'Ajuntament.

15/10/2025: Es fa difusió de la reunió convocada per part de l'associació Defensem l'Empordanet.

09/10/2025: Ple ordinari en què es presenta la Moció per a la celebració d'una consulta popular sobre la instal·lació del parc eòlic «Pla de la Tallada I, II, III i IV» al terme municipal de la Tallada d'Empordà.

25/10/2025: L'Empordanet, xerrada «Cuidem el nostre territori», amb Jaume Darné i Jordi Estévez. Organitzat per Salvem l'Empordanet.

30/10/2025: Es publica al DOGC l'exposició pública dels projectes «Pla de la Tallada I, II, III i IV» i es penjen els enllaços al lloc web de l'Ajuntament.

31/10/2025: Es publica què està fent l'Ajuntament respecte dels projectes «Pla de la Tallada I, II, III i IV».

04/11/2025: Publicació al DOGC anunci decret de convocatòria de la consulta popular.

10/11/2025: Difusió de la informació relativa al procés de presentació d'al·legacions.

15/11/2025: Difusió informació per a les persones no empadronades al municipi de la Tallada però amb residència per poder formar part de la llista de persones legitimades a votar.

17/11/2025: Difusió o crida a persones legitimades que vulguin ser voluntàries a formar part de la mesa electoral.

18/11/2025: Reunió entre l'Ajuntament i Defensem l'Empordanet amb l'advocat que dirigirà el procés de preparació d'al·legacions.

21/11/2025: Reunió de la comissió de seguiment de la consulta popular per aprovar llista definitiva de persones legitimades a participar a la consulta i proposta de dia de sorteig de membres de la Mesa.

22/11/2025: L'Empordanet, projecció del documental *Vidas irrenovables*. Organitzat per Salvem l'Empordanet.

25/11/2025: Difusió del comunicat emès per Defensem l'Empordanet per anar a Girona (delegat del Govern de la Generalitat a Girona per tractar tema el parc eòlic).

25/11/2025: Ple extraordinari urgent per aprovar modificació crèdits per afrontar despeses estudis tècnics i jurídics per preparar al·legacions i tràmit d'audiència.

26/11/2025: Sorteig dels membres de la mesa de la consulta.

01/12/2025: Reunió de més de 30 ajuntaments de comarques gironines amb el delegat del Govern de la Generalitat a Girona, el director de l'energètica i la directora de l'ICAEN per tractar tema del desplegament de les energies renovables. Actua com a portaveu l'alcalde de la Tallada d'Empordà.

6/12/2025: Realització de la consulta popular, amb un 95% de «NO». L'Ajuntament assumeix els resultats.

MANIFEST

«DEFENSEM EL NOSTRE TERRITORI, EL PAISATGE ÉS VIDA»

Arran dels darrers intents –com els projectes **“Julia”**, **“PlemCat”** i més recentment la **planta fotovoltaica de Torrent** i el **Pla de la Tallada**– d’implantar instal·lacions d’energies renovables sense cap mena de consens amb el territori, **els més de 30 municipis sotasignants, de diverses comarques de la demarcació de Girona**, ens hem unit amb l’objectiu de compartir criteris, establir punts d’entesa i, sobretot, **escoltar la nostra gent**, que és qui millor coneix i viu el territori.

Som plenament conscients de la necessitat d'avançar cap a la **transició energètica**, un repte imprescindible i inajornable. Volem fer la nostra part i assumir les responsabilitats que ens pertoquen. **Tanmateix, rebutgem que aquest procés es dugui a terme d'esquena al territori**, ignorant-ne la realitat social, ambiental, econòmica i paisatgística.

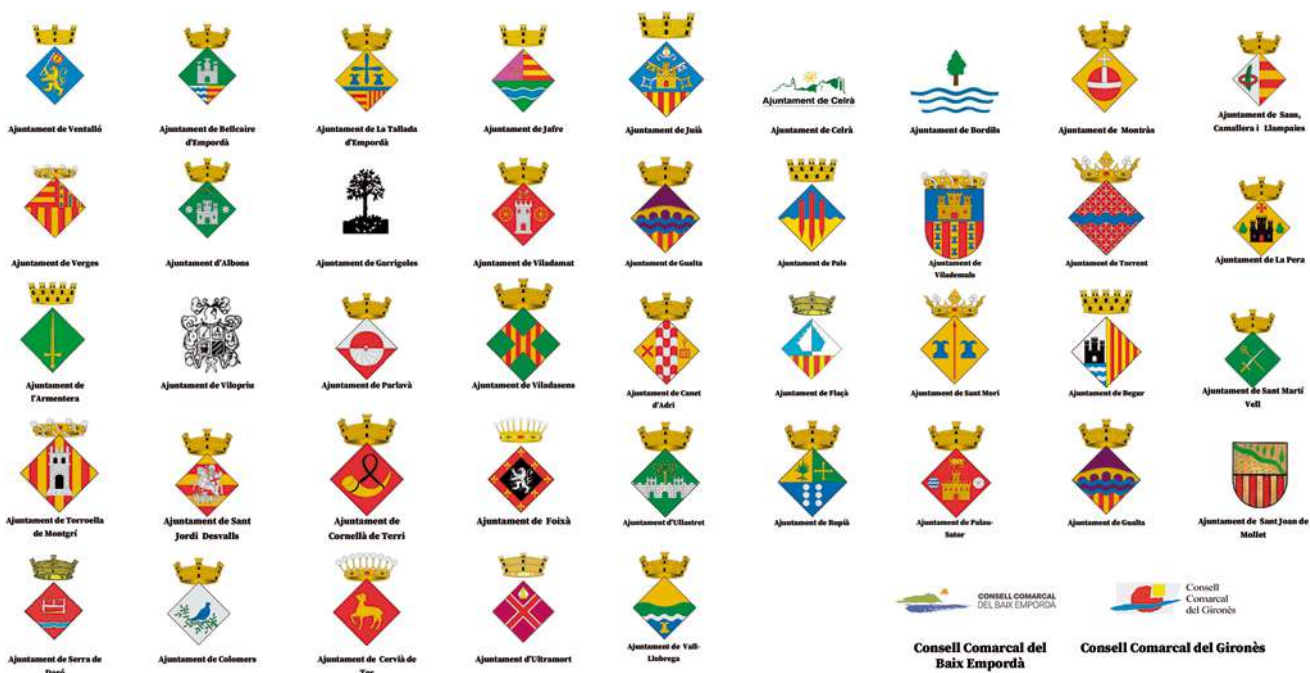
Per això, **EXIGIM:**

1. **L'aturada immediata de tots els macroprojectes energètics** que afecten el nostre territori fins que s'elabori, debati i aprovi definitivament un **PLATER** (Pla Territorial Sectorial d'Energies Renovables) **consensuat amb els municipis**, que garanteixi una implantació ordenada, justa i respectuosa amb el territori.
2. **Un model de transició energètica distribuïda, local i participada**, que prioritzi l'autoconsum, les comunitats energètiques i les instal·lacions de proximitat abans que els grans projectes especulatius.
3. **La preservació del paisatge, del patrimoni natural i agrícola**, que és un actiu fonamental per al benestar de la població, la identitat dels municipis i el desenvolupament econòmic sostenible.
4. **La inclusió obligatòria dels ajuntaments en tots els processos de planificació i decisió**, garantint informació transparent, períodes reals de participació pública i l'avaluació rigorosa dels impactes sobre la biodiversitat, el sòl productiu i el paisatge.
5. Fem una crida a **tots els municipis del país** perquè **s'adhereixin a aquest manifest** i donin suport a una transició energètica responsable, dialogada i basada en el respecte mutu.

Els **Molins de la Tallada** han estat el detonant que ens ha portat a unir esforços. Els 130 quilòmetres que ens separen de Barcelona poden semblar una distància física, però avui es perceben com un veritable abisme.

No ens importa el color polític dels nostres ajuntaments: **ens importa el territori**. I auii, **La Tallada som tots**, perquè demà pot ser qualsevol altre municipi qui es trobi en la mateixa situació i indefensió.

Ens unim perquè **som la veu del territori**, perquè coneixem la nostra terra i perquè compartim un objectiu irrenunciable: **protegir-la**. Units, som més forts. **I no defallirem.**

Resultats de la consulta del 6 de desembre de 2025

Consulta popular no referendària sobre la instal·lació del Parc eòlic «Pla de la Tallada I, II, III i IV»

Cens total d'electors: 487 persones
Total de vots emesos (presencials + anticipats): 324
Percentatge de participació: 66,53%

SÍ:	11
NO:	310
EN BLANC:	0
NULS:	3

PREGUNTA:

Vols la instal·lació al municipi de la Tallada d'Empordà dels 4 aerogeneradors del projecte «Pla de la Tallada I, II, III i IV» que l'empresa Alta Anoia Eòlica vol posar-hi?

Valoració dels resultats de la consulta del 6 de desembre

Defensem l'Empordanet valora molt positivament els resultats de la consulta, tant pel que fa a la participació com al sentit del vot. El No rotund al projecte és, per damunt de tot, una mostra clara de la determinació i la consciència del poble. Ens sentim profundament orgullosos de la implicació dels veïns i veïnes, que han demostrat una vegada més el seu compromís amb el territori.

És cert que molts veïns ja mostraven una posició crítica envers el macroparc eòlic; tanmateix, la informació compartida –mitjançant flyers, el manifest, els avisos, les xarxes socials, les xerrades i documentals, i la nostra presència als mitjans de comunicació– ha ajudat a aclarir dubtes i a fer arribar els detalls del projecte a tothom. Tot això s'ha fet en un context en què la informació disponible sobre el projecte i les seves conseqüències era limitada, tant per part de l'empresa promotora com de les institucions implicades. En aquest sentit, creiem que ha estat útil per facilitar un debat més informat i tranquil entre la ciutadania, i ha procurat fer-lo extensiu més enllà del seu terme gràcies a la feina de diàleg amb diversos alcaldes de la zona.

La implicació del nostre president i de la Comissió Institucional han ajudat a coordinar posicions, tant a l'hora d'impulsar una posició compartida entre diversos ajuntaments davant aquests macroprojectes, el dia 1 de desembre, a la seu de la Generalitat a Girona, com en la preparació i negociació d'al·legacions jurídiques amb el mateix Ajuntament de la Tallada.

Confiem que aquest procés serveixi d'experiència per reforçar, en el futur, la col·laboració entre l'Ajuntament, la ciutadania i les entitats com la nostra que treballen pel

territori. A partir d'ara, confiem que el govern municipal, encapçalat per l'alcaldeessa, Maria Dolors Guàrdia, representarà amb determinació els interessos i la voluntat expressada pel poble, tal com aquest es mereix.

Ens queda, però, molta feina per endavant. En primer lloc, cal culminar la lluita contra aquest projecte, tant a través de les al·legacions d'oposició com, si fos necessari, mitjançant un contenciós en cas que la Generalitat arribés a aprovar-lo malgrat totes les evidències en contra. En segon lloc, haurem d'analitzar amb rigor els futurs plans de desenvolupament d'energies renovables al territori (PLATER), que, pel que sabem actualment, podrien comportar afectacions encara més greus que el projecte del Pla de la Tallada.

Per encarar amb garanties aquests reptes, serà més necessària que mai la transparència en la informació per part del govern municipal, així com una col·laboració estreta amb la resta d'al·legacions de la comarca i amb Defensem l'Empordanet.

DEFENSEM L'EMPORDANET

NIMBY

Sobre el parc eòlic

NIMBY és un acrònim anglès que significa: *Not In My Back Yard* (No al meu pati de darrere). M'ha semblat oportú recordar-lo per parlar sobre el projecte del parc eòlic al nostre municipi. Vull dir també que aquest article fou escrit quan encara no s'havia fet la consulta promoguda per l'Ajuntament, i quan sortirà publicat ja se'n sabrà el resultat. Ambdues coses són irrellevants des del meu punt de vista, com es veurà a continuació.

Vull destacar, en primer lloc, el debat que ha suscitat el projecte. Vol dir que hi ha interès, i això és positiu. Els passos que s'han seguit fins ara em semblen adequats: informació sobre el consum d'energia per part d'un catedràtic de la Universitat de Girona; presentació del projecte per part de l'empresa constructora; recusació del projecte per part del grup Defensem l'Empordanet. Tots han pogut exposar els seus punts de vista i han pogut donar els arguments que els donen suport. Aquí no entraré a analitzar ni els punts de vista ni els arguments de cada una de les parts, sinó a indicar que aquest procés s'ha quedat a mig fer. Tot el que s'ha fet fins ara és només el primer pas. Ara faltaria el segon, que és el més important: debatre públicament, amb tots els implicats, els diferents arguments que sustenten els punts de vista respectius. Perquè només en el debat es pot veure si els arguments són consistents o no. Una vegada el fet debat, els habitants del municipi tindran punts de vista ponderats per decidir amb coneixement de causa. Ara només tenen punts de vista contraposats, a favor o en contra, però no opinions matisades, que són les més importants.

És per això que la decisió de convocar una consulta per part de l'Ajuntament considero que és precipitada i no aportarà cap solució. I dic que no aportarà cap solució perquè el problema està mal plantejat. No es tracta de saber quanta gent està a favor o en contra del projecte, sinó si estem disposats a disminuir el consum d'energia

El pla des del Puig Segalar al fons, Belcaire i el Montgrí.

FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

i com ens proveïm d'energia renovable menys contaminant. Un enginyer va dir recentment en una entrevista que l'única energia que no contamina és la que no es consumeix. Si els generadors eòlics no es posen aquí, es posaran en un altre lloc. I nosaltres ens en beneficiarem. És hipòcrita defensar que estem a favor de les energies renovables i en contra que s'instal·lin a casa nostra (NIMBY). Això no vol dir que haguem de consentir qualsevol tipus d'instal·lació. En aquestes ocasions, el que s'ha de fer és negociar unes condicions determinades o aconseguir contrapartides, com, per exemple, reduccions tarifàries o d'altres.

Malgrat que la consulta ja ha estat anunciada i es farà, això no vol dir que el tema estigui tancat. L'Ajuntament hauria de seguir el procés tal com l'he indicat, sigui quin sigui el resultat de la consulta. Les consultes no resolen els problemes, com ha mostrat el Brexit, sinó que de vegades els agreugen. També aquest podria ser el cas del nostre municipi. L'Ajuntament hauria de promoure el debat i el diàleg i no refugiar-se en una consulta per eludir responsabilitats. En el diàleg sempre hi surt guanyant tothom.

JOSEP HEREU

JP **peraferrer**
obres i serveis

MOVIMENTS DE TERRES - OBRA PÚBLICA - ENDERROCS I MOLT MÉS

GESTOR RUNES E-1413-13

OBRES I SERVEIS PERAFERRER

Ctra. Tor a La Tallada, s/n. 17134 TOR

www.jperaferrer.com

Tel. 972 768 119 - 669 70 60 36

Pensar globalment, actuar localment

Aquesta idea és una màxima del moviment ecologista des dels seus inicis, als anys setanta del segle XX.

I. Pensar globalment

El Test de Salut Planetària (Planetary Health Check)¹ fa una anàlisi detallada de l'estat dels 9 processos crítics del sistema terrestre, anomenats *límits planetaris* perquè «regulen les condicions ambientals que permeten la vida humana, les altres formes de vida i el desenvolupament sostenible del planeta». Són:

1. Canvi climàtic
2. Pèrdua de biodiversitat
3. Canvi en els fluxos de nutrients (nitrogen i fòsfor)
4. Introducció de nous organismes
5. Desforestació i canvi d'ús del sòl
6. Ús de l'aigua dolça
7. Acidificació dels oceans
8. Esgotament de l'ozó estratosfèric
9. Contaminació química i increment d'aerosols atmosfèrics

Segons el seu primer informe, de setembre de 2024, els 6 primers processos ja havien traspassat els límits planetaris, i en l'informe següent, de setembre de 2025, ja hi van incloure també el 7è (informes, a Internet). Les conseqüències interrelacionades d'aquestes realitats són catastròfiques per a la vida i el nostre planeta i estan ben mesurades pels científics: onades de calor sense precedents, sequeres perllongades, pluges torrencials, incendis forestals devastadors, escalfament dels oceans i també de la Mediterrània etc. En canvi, els altres dos processos, el 8è i 9è, han anat millorant gràcies a les mesures acordades i posades en pràctica. Per tant, «el fracàs és una elecció que es pot evitar i cal fer-ho», segons el director del PIK. I el missatge és clar: «Les accions locals afecten el planeta i un planeta sota pressió pot afectar tothom, a tot arreu. Garantir el benestar humà, el desenvolupament econòmic i les societats estables requereix un enfocament holístic² en què la protecció del planeta ocupi el protagonisme».

II. Actuar localment

Sí, cal defensar l'Empordanet. Però adonem-nos que l'entorn dels nostres pobles ja ha canviat molt durant aquests darrers decennis d'industrialització del camp, de més construcció, etc. Pensem també en quin territori i món deixarem als nostres fills, sense frenar o aturar els processos associats als límits planetaris. En un món cada vegada més interdependent no ens podem salvar tots sols. La generositat i també l'egoisme racional (pensar més enllà de nosaltres i els nostres interessos particulars i més immediats) ens encaminen cap a la solidaritat, a assumir la nostra part de responsabilitat i a dir sí a les energies netes. És clar que no són la panacea absoluta; res humà és perfecte. Però, com diuen la gran majoria d'experts mundials, apostar-hi, amb seny però decididament, ens beneficia molt més que no ens perjudica. No és sensat pensar que l'ONU, la UE, Greenpeace, etc. ens estan enganyant quan defensen la transició cap a energies netes. ¿A Dinamarca són autodestructius quan estan planificant grans instal·lacions de molins al mar Bàltic i també al mar del Nord? Les energies alternatives tenen algunes contraindicacions, però creiem que aquestes no justifiquen l'oposició frontal a la seva instal·lació. Perquè, actualment, el més important i urgent és descarbonitzar per frenar l'emergència climàtica i les seues nefastes implicacions en els altres límits planetaris. Per tant:

- Els molins de vent i les plaques solars són un símbol positiu del compromís amb les energies netes.
- Deixem que les fonts d'energies netes s'instal·lin on els criteris tècnics de diversos experts creguin que convenen.
- Reduïm, reutilitzem, reciclem! O sigui, frenem els hàbits consumistes que sí que malmeten el nostre territori, el nostre planeta i la nostra vida!

L'alternativa a aquestes actituds és agreujar encara més els límits planetaris. Nosaltres decidim.

M. GRÀCIA VILAVELLA GASULL

¹ Elaborat per PIK (Institut de recerca de l'impacte climàtic de Potsdam, promotor de la iniciativa), PBSscience i el col·lectiu Guardians Planetaris; entre tots, centenars d'experts internacionals.

² Un «enfocament holístic» vol dir una manera de pensar que tingui en compte no només els fets en concret sinó el conjunt de relacions que els determinen. En aquest cas, ens convida a pensar allò que passa en el nostre entorn més immediat en relació amb allò que passa en el conjunt del planeta.

Per què Defensem l'Empordanet diu «NO» al macroparc eòlic de la Tallada?

A bans d'exposar els principals motius de rebuig al macroparc eòlic de la Tallada d'Empordà, Defensem l'Empordanet vol deixar clar que és plenament conscient de la necessitat de descarbonitzar el model energètic i reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Les energies renovables, quan es planifiquen correctament, són una eina imprescindible per assolir els objectius climàtics de la Unió Europea. Ara bé, aquest procés ha d'avançar cap a una transició energètica descentralitzada, participativa i orientada a reduir el consum mitjançant l'eficiència energètica, alhora que minimitza l'impacte sobre les persones, el territori i el medi ambient.

La nostra posició no és insolidària. Defensem un model energètic de proximitat, basat en comunitats energètiques locals i en la implantació de renovables en espais ja alterats –com ara cobertes, polígons o terrenys degradats– d'acord amb la normativa vigent sobre emergència climàtica i energies renovables.

Per això rebutgem models especulatius com el d'aquest macroparc eòlic, que concentra els beneficis en la multinacional alemanya RWE, operant a través de la societat limitada Eòlica Alta Anoia, i que preveu destinar l'energia generada a xarxes externes, allunyades de les necessitats reals del territori.

A continuació presentem un resum dels principals motius de la nostra oposició al macroprojecte. Si us n'interessa la versió completa, la trobareu al manifest de l'associació, disponible a Instagram i Facebook. Tanquem aquest article amb informació complementària –fins ara inèdita– que reforça les nostres conclusions, procedent dels informes tècnics externs elaborats per SiS Consultoria Acústica i Apoarmatu (MFQ).

En primer lloc, ens hi oposem perquè el soroll i els infrasons dels quatre molins de 200 metres, amb pales de 80 metres i concentrats en un espai reduït, podrien afectar la salut de les persones que viuen a la Tallada, Tor i Bellcaire, i de manera especial, superar els límits permesos en masies habitades del pla, que també quedarien molt a prop de les línies d'evacuació elèctrica. La qualitat de vida també es veurà alterada per la contaminació lumínica de l'abaliment nocturn, l'efecte *shadow flicker* (parpelleig intermitent) i els reflexos de les pales durant el dia.

Pancarta contra el projecte a la Tallada. FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

El pla, a la cruïlla entre el camí de Bellcaire i el del Mas Duran. FOTO: LLUÍS BOVER

En segon lloc, cal tenir present que el projecte planteja greus dubtes econòmics. Les dades independents sobre vent indicarien que el projecte podria ser econòmicament inviable: la rendibilitat del parc quedaria per sota del 2% i el retorn de la inversió s'allargaria més enllà dels 25-30 anys, molt per sobre del que es considera assumible en un parc eòlic viable. A més, el projecte no avaluja els impactes socioeconòmics, com la devaluació dels immobles o la davallada del turisme rural, un dels principals motors econòmics de la zona. Tampoc es preveu la creació de nous llocs de treball locals, ja que la major part de les tasques requeriria empreses especialitzades externes. En aquestes condicions, la recaptació d'impostos difícilment compensaria la pèrdua patrimonial i els impactes econòmics associats.

En tercer lloc, afectarà greument l'activitat agrària d'una de les planes més fèrtils de Catalunya per la pèrdua de sòl productiu –una superfície molt superior a la declarada per l'empresa, si es tenen en compte els camins d'accés, les zones d'obres i altres afectacions no incorporades als seus càlculs–, un territori considerat d'alt valor segons el Mapa de Sòl Agrari de Catalunya i d'elevat interès agrari i paisatgístic pel Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines. Actualment, la Comunitat de Regants de Colomers està executant una inversió pública molt important per modernitzar el reg d'aquestes terres, cosa que fa aquest projecte encara més contradictori. A més, aquests camps tan productius es veuran greument contaminats pel funcionament i manteniment dels aerogeneradors, tant per l'erosió de les pales –que alliberen microfibrilles i nanopartícules que poden infiltrar-se al sòl i afectar les collites– com pels possibles vessaments d'olis hidràulics o lubricants.

En quart lloc, la normativa catalana d'urbanisme i energia estableix que el sòl agrari actiu és un bé a preservar i que només pot acollir infraestructures energètiques si aquestes acrediten de manera clara un interès públic superior i, a més, garanteixen la reversibilitat del terreny. En aquest cas, amb una viabilitat econòmica tan qües-

tionada i uns rendiments que no cobreixen ni el cost de capital, aquest interès públic no queda en cap cas justificat. Pel que fa a la reversibilitat del terreny, cal recordar, en aquest sentit, que cada aerogenerador requereix fonaments de formigó de fins a 30 metres de profunditat, capaços d'alterar la capa freàtica, els drenatges i els aqüífers de l'antiga plana al·luvial del Ter, una zona que, a més, està catalogada com a inundable. Malgrat això, el projecte no aporta les avaluacions geotècniques, hidroològiques i hidrogeològiques necessàries ni l'informe preceptiu de l'Agència Catalana de l'Aigua, documents imprescindibles per valorar adequadament aquests impactes.

En cinquè lloc, el macroparc eòlic tindria un impacte molt significatiu sobre la fauna, ja que se situaria en plena ruta migratòria d'aus de l'Empordà i a tocar del Parc Natural del Montgrí, un espai integrat al PEIN i declarat Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA). A més, el projecte afectaria directament l'hàbitat d'espècies protegides, com l'àliga cuabarrada, mentre que la contaminació lumínica nocturna podria perjudicar de manera especial els quiròpters que habiten la zona.

En sisè lloc, l'impacte sobre el paisatge i el patrimoni serà enorme. La visual del Massís del Montgrí –principal referent identitari del Baix Ter, coronat pel seu castell i descrit per Pla com el «melic del món i el centre de l'univers»– quedaria greument alterada, fet que contrariaria les Directrius del Paisatge del Pla Territorial de les Comarques Gironines i la preservació dels itineraris paisatgístics motoritzats d'alt interès, com el de la Costa Brava. Les lleis de patrimoni també protegeixen els nuclis històrics encimbellats de gran valor, com el de Bellcaire, que tindria un aerogenerador a menys de 1.200 metres. A distàncies igualment reduïdes se situen altres Béns Culturals d'Interès Nacional, com el castell medieval i l'església romànica de Santa Maria de la Tallada, així com el Rec del Molí, que articula un paisatge agrari històric que, com la resta d'elements patrimonials esmentats, es remunta a l'edat mitjana.

En darrer lloc –i això no el fa menys rellevant–, el projecte presenta greus deficiències jurídiques i procedimentals que vulneren el principi d'unitat d'avaluació. Aquest macroprojecte s'ha dividit en quatre expedients quan, en realitat, constitueix una única instal·lació, un fet que podria considerar-se una vulneració del procediment i del criteri d'avaluació integral. Sense caure en conjetures innecessàries, és legítim preguntar-se si aquesta fragmentació no respon a la voluntat d'eludir els requisits ambientals més estrictes que serien exigibles si es tramités com el macroparc que realment és.

Per tal de fonamentar encara més aquesta oposició i aportar una mirada tècnica independent, recollim a continuació les conclusions principals de dos estudis externs que analitzen l'impacte acústic i ecològic del macroparc:

1. SiS Consultoria Acústica ha fet una avaluació i estudi complementari de l'impacte acústic relatiu al parc eòlic proposat.

A) L'estudi acústic presentat no és metodològicament vàlid, ja que no avalua el parc eòlic com una única font sinèrgica, no incorpora les penalitzacions per tonalitat i baixa freqüència i utilitza supòsits de modelització que infraestimen l'impacte real.

B) Existeix una probabilitat molt alta d'incompliment dels límits legals nocturns en diversos habitatges, especialment quan s'apliquen les correccions reglamentàries (+6 dBA), fet que l'estudi inicial no ha considerat malgrat ser exigible.

C) El soroll de fons de la zona és molt baix. L'arribada del parc comportaria increments superiors als 20 dBA, un canvi acústic dràstic que elimina la tranquil·litat de l'entorn i genera una molèstia clara, més enllà del simple compliment legal.

Pancarta contra el projecte a la Tallada. FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

D) Els nivells previstos superen les recomanacions de l'OMS, associades a la prevenció d'efectes adversos sobre la salut, especialment trastorns del son i molèstia crònica.

En conjunt, el parc eòlic presenta un impacte acústic sever, mal avaluat i difícilment compatible amb la qualitat de vida i el descans nocturn de la població.

2. Apoarmatu (MFQ) ha realitzat una avaluació específica de l'impacte sobre l'auifauna del pla de la Tallada:

A) L'estudi determina que la zona és d'alt valor faunístic i que el projecte s'ubica en un espai crític per a diverses espècies protegides, especialment l'àguila cuabarrada.

B) L'informe conclou que l'àrea funciona com a zona d'alimentació regular (no puntual) de l'àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*), espècie catalogada «En Perill d'Extinció», i que dues turbines projectades intercepten parcialment la seva àrea crítica territorial, fet incompatible amb la normativa de conservació mediambiental.

agroempordà s.l.

Albert Oliveras
629 602 162

c/ Canet, s/n - **17134 LA TALLADA** (Girona)
Tel. 972 78 05 73
e-mail: albert.oliveras@agroemporda.cat

PROJECTES - CONSTRUCCIÓ
PINTURA - REHABILITACIÓ

c. Mestral, 13
VERGES
17142 - Girona

tel. 972 780 039
info@feliumoy.cat

C) El pla de la Tallada actua com un connector ecològic entre el Montgrí i la plana agrícola del Ter. La instal·lació d'aerogeneradors reduiria la funcionalitat d'aquest corredor i generaria efectes d'exclusió i fragmentació sobre zones de cacera essencials.

D) Els rapinyaires utilitzen l'espai amb uols freqüents a baixa i mitjana altura, coincidint amb la franja de risc de les turbines. Això comporta un increment molt elevat de la probabilitat de col·lisió, especialment durant els períodes de dispersió i migració, tant diürna com nocturna.

E) L'informe indica que el risc generat no és mitigable amb mesures estàndard, ja que no redueixen prou la mortalitat prevista ni garanteixen la preservació de les espècies més vulnerables, com l'esperuer cendrós, el duc i altres rapinyaires.

Concentració davant de la Delegació de la Generalitat a Girona amb motiu de la reunió de 30 alcaldes amb el delegat del Govern. 1 de desembre de 2025. FOTO: DEFENSEM L'EMPORDANET

En conjunt, el projecte presenta un impacte ecològic sever i incompatible amb la conservació de les espècies protegides, motiu pel qual es recomana descartar completament l'emplaçament proposat.

DEFENSEM L'EMPORDANET

L'àguila cuabarrada és una espècie protegida.

FONT: BLOG DE JESÚS GIRALDO GUTIÉRREZ DEL OLMO. VISIÓN NATURAL

L'EMPORDANET

La Tallada d'Empordà

BAR-RESTAURANT

ESMORZARS - DINARS - SOPARS

Carrer Figueres, s/n, 17134 La Tallada d'Empordà, Girona - Tel. 972 78 03 02

Treballs i troballes

Les obres corresponents a la implantació d'un sistema de regadiu per aspersió en el corredor d'Albons (vg. «Els regadius del Baix Ter», ASPRE I PLA 33) han deixat al descobert restes arqueològiques importants tant a la bassa que s'està construint a prop del Mas Soles de Marenyà com en les canalitzacions que se soternen davant del Mas Quintana, a la sortida sud del poble de la Tallada, i encara a tot el llarg del traçat entre aquests dos punts.

He parlat amb Elena Alonso Bujalance i amb Joaquim Grau Salvà, responsables de les excavacions per compte de l'empresa ARK, especialitzada en treballs arqueològics. Els treballs es fan per encàrrec de l'empresa executora de les obres. Els resultats de l'excavació es documentaran en una memòria per a la Conselleria de Cultura de la Generalitat i les restes materials es documentaran, s'emmagatzemaran i quedaran a disposició de la Junta de Museus de Catalunya.

Què s'ha trobat?

L'Elena i en Quim expliquen que al costat est de la carretera vella (la C-31A) s'han excavat quatre sitges ibèriques que ja s'havien localitzat anteriorment mitjançant fotografies aèries. Les sitges s'utilitzaven com a dipòsits de cereal. Quan es

Joaquim Grau Salvà i Elena Alonso Bujalance, a l'excavació.

FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

buidaven del cereal es reomplien amb material de desfeta: escombraries i peces de ceràmica trencades. Tot plegat té un gran interès perquè permet fer-se una idea d'alguns aspectes de la vida quotidiana d'aquelles gents pageses.

Al costat sud del camí del Mas Quintana s'ha localitzat dues sitges d'època ibèrica (s. IV-III a. n. e.) i una fossa anterior de la primera edat del ferro (s.VI a. n. e.), també d'època ibèrica. En el moment que vaig visitar l'excavació estaven treballant en unes estructures amb material ibèric. Es tractaria d'un possible fons de cabana. S'hi han trobat restes de tres animals que es poden interpretar com a ofrenes a una deïtat per ara desconeguda. Aquesta mena d'ofrenes no és rar que es trobin en el terra de construccions ibèriques i s'interpreten com a elements de protecció.

Treballs arqueològics a la sortida de la Tallada. FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

Les sitges eren un sistema d'emmagatzematge en els mateixos camps que garantia la conservació del cereal per un període de temps relativament llarg. Això permetia tenir gra de reserva per al consum i, sobretot, per al comerç. Ara bé, les sitges no es podien situar en qualsevol lloc: calia que el terreny fos de bon excavar i que en permetés la impermeabilització.

Aquestes restes donen testimoni d'un territori ja molt poblat en època ibèrica. Hi havia un poblat ibèric al lloc de la Tallada? Se sap que hi havia un poblat al puig de Belcaire, a més de les grans poblacions d'Ullastret i de la part ibèrica d'Empúries. La conjunció d'una possible construcció agrícola amb l'abundància de restes de ceràmica ibèrica fan pensar en una cabana ocupada intermitentment des d'aquestes poblacions en funció de les feines del camp estacionals (llaurar, sembrar, collita), però no descarten, fins i tot, un assentament permanent més gran.

Encara una mica més a l'interior, s'han trobat cinc tombes romanes, d'època posterior a aquestes troballes ibèriques. En dues d'aquestes tombes s'ha trobat restes i acompanyament funerari relativament important. Això fa pensar en un

Una de les tombes romanes amb peces de ceràmica (aixovar). FOTO: ELENA ALONSO BUJALANCE

Contingut d'una altra fossa amb un conjunt d'ossos d'animals i al fons, un vas de ceràmica. Corresponen a l'època ibèrica.

Cap d'un bòvid situat en una petita fossa retallada en el sòl geològic (que no ha estat treballat). FOTO: ELENA ALONSO BUJALANCE

establiment romà permanent que podria ser una vil·la, les restes de la qual encara no s'han localitzat.

Posteriorment, ja més a prop de la bassa de Marenyà s'han trobat rastres d'un assentament (una cabana?) i a l'est de la carretera, l'enterrament d'un cos amb dues puntes de fletxa que podrien correspondre al període calcolític (finals del neolític).

Com podeu veure, tot el que em diuen els arqueòlegs és condicional, «possible»... Arrisquen poc perquè la lectura d'allò que han obtingut (material fragmentari) és complicada. En tot cas, unes rases i unes canalitzacions que semblen una agressió a la pell del territori donen l'oportunitat de fer-nos una petita idea de com ha estat el país en altres moments.

RAMON CASARES ROMEVA

Sobre els usos lingüístics al municipi

Darrerament s'ha parlat als mitjans de comunicació de la minva de l'ús del català a la mateixa Catalunya. L'enquesta intenta esbrinar si aquesta disminució també es produeix al nostre municipi.

Les respostes confirmen –com es podia esperar– un ús bastant alt del català entre el veïnat, tot i que disminueix una mica fora de l'àmbit pròpiament conversacional. En canvi, sí que hi ha una preocupació generalitzada pel futur de la llengua catalana en el conjunt de Catalunya. I es dona com a primeres causes de la disminució de l'ús del català tant el fet que una gran part de la immigració no assumeix el català com a llengua del país, com també la competència de les llengües majoritàries.

castellà com a llengua primera (12%). El lleuger descens de l'ús del català en aquests continguts es deu segurament a la menor presència del català en pel·lícules, documentals i altres continguts audiovisuals, fet ben conegut pels usuaris. S'hi troben encara, en una proporció força gran, més continguts en castellà que en català.

La pregunta núm. 6 sondeja l'ús social del català, és a dir, si el català es pot fer servir en l'àmbit social d'una manera normalitzada. En aquest àmbit queda

Preguntes núm. 1, 2 i 3. Les respostes de les tres primeres preguntes sobre l'ús del català corroboren que està força normalitzat en el nostre municipi: hi ha una majoria que fa servir el català com a llengua habitual (88%), una majoria no tan alta considera que té un bon nivell de català (82%), i, en general, es percep que s'hi pot viure fent servir sempre el català (73%).

Pregunta núm. 4. Ara bé, si ens allunyem de l'àmbit més pròxim en què ens movem, l'ús del català decreix una mica, en trobar-se segurament amb persones que no són nadiues de llengua catalana. Ho veiem en les respostes que es donen sobre quin és l'àmbit en què els enquestats parlen més en català; de major a menor són els següents: l'àmbit familiar (67%), l'àmbit social com amics o activitats (58%), als comerços (52%), a les xarxes (50%).

Pregunta núm. 5. La proporció de l'ús del català en els continguts informatius, culturals i d'entreteniment (TV, ràdio, premsa, llibres) és lleugerament inferior a la dels qui fan servir el català normalment. En efecte, un 60% el fa servir 'sempre' i un 23%, 'quasi sempre', fet que, sumat, fa un 83%, mentre que, segons les respostes de **la pregunta n. 1**, un 88% fan servir el català normalment. Per contra, hi ha un 16% que el fan servir 'ocasionalment' o 'mai' (1%), que, sumat, fa un 17%, també molt a prop dels qui usen el

molta feina per fer, perquè el 50% opina que té dificultats per comunicar-se plenament en català al comerç, als serveis socials o a la feina. L'altra meitat no hi té tantes dificultats: un 39% respon que 'de vegades' i només un 11% que 'mai'. Aquí pot haver-hi un factor de necessitat de comunicació clara. De vegades volem que l'interlocutor ens entengui ràpidament i com que veiem que a penes parla català, passem directament al castellà, o a la seva llengua, si la coneixem. Els normalitzadors lingüístics aconsellen que ens mantinguem en la llengua pròpia, tot i que de vegades es faci complicat o difícil.

Les preguntes núm. 7, 8 i 9. Les tres darreres preguntes són sobre com es veu la situació del català en general, no únicament al municipi de la Tallada. En conjunt les respostes es fan ressò d'una preocupació generalitzada: hi ha preocupació per la supervivència del català (40%), perquè pot quedar com una llengua residual encara que no desaparegui del tot (27%). I per això mateix una majoria creu que és important la promoció i defensa del català per part de les institucions (70%). És interessant el que es respon a la darrera pregunta, **la pregunta n. 9**, sobre 'les possibles causes que dificulten l'ús del català'. Si ens fixem sobre quina n'és la primera causa segons les respostes, trobem que, per ordre decreixent, la primera és la immigració (25 de 70, 35%), la segona és la competència de les llengües majoritàries com el castellà o l'anglès (22 de 70, 31%); la tercera, la poca

implicació de les institucions (16 de 70, 22%), i la quarta, la baixa natalitat (11 de 70, 15%).

En resum, el català gaudeix de bona salut al nostre municipi, com es podia esperar en una part de Catalunya d'arrels tan profundes i ancestrals. Ara bé, els nous temps plantegen nous reptes: l'envelliment de la població autòctona, la dispersió del jovent de la pagesia cap a altres nuclis poblacio-

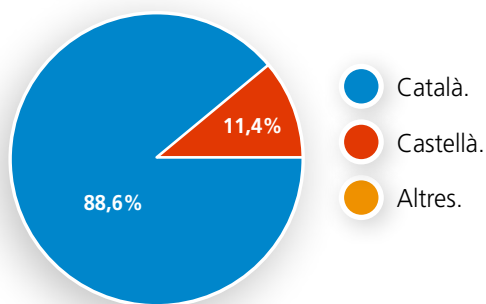
nals, el flux inevitable d'una immigració necessària per cobrir llocs de treball, la conversió dels pobles rurals en segones residències, tot plegat fa que la llengua pròpia de la terra ja no sigui l'única, com en temps passats, i que ara també, als nostres pobles, es comenci a sentir, com a les grans ciutats, una barreja de llengües en babèlica i admirable confusió.

JORDI MARGARIT

ENQUESTA SOBRE ELS USOS LINGÜÍSTICS AL MUNICIPI

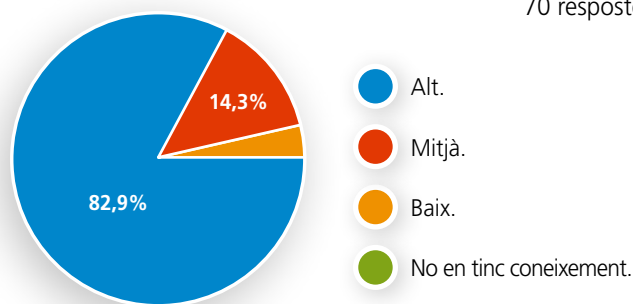
1 Quines llengües utilitzes habitualment en el teu dia a dia?

70 respostes

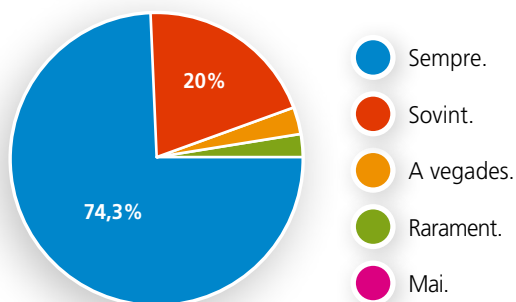
2 Com valoras el teu nivell de català?

70 respostes

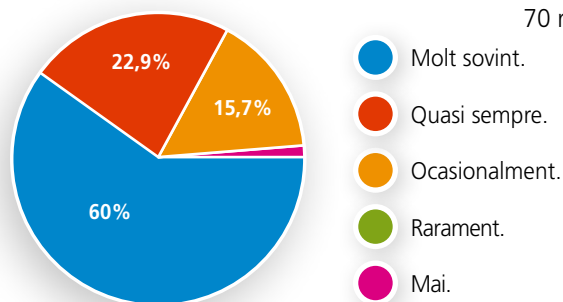
3 Amb quina freqüència utilitzes el català en la vida quotidiana?

70 respostes

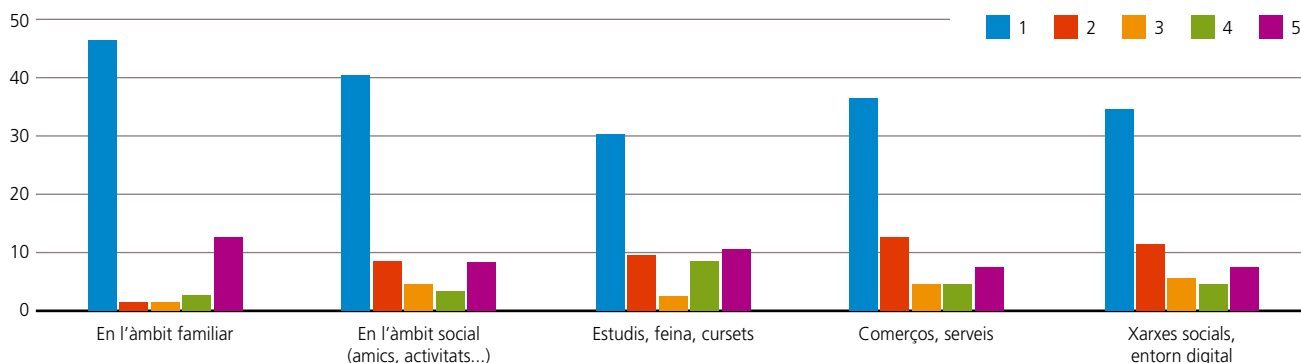

5 Amb quina freqüència fas ús de continguts en català (TV, ràdio, premsa, llibres)?

70 respostes

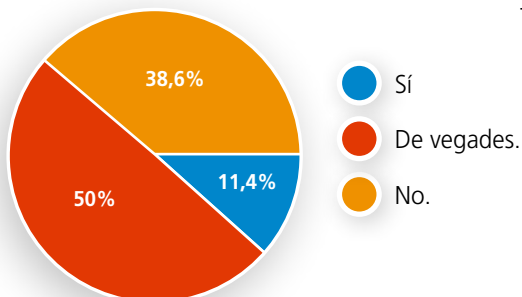
4 En quins àmbits utilitzes habitualment el català? (de 1 a 5 en què 1 = més ús i 5 = menys o cap ús)

6

Has tingut dificultats per utilitzar el català en algun servei o establiment?

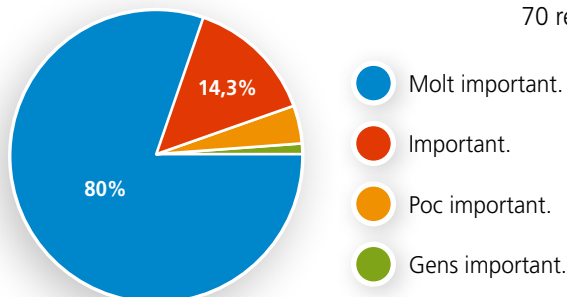
70 respostes

7

Consideres important promoure l'ús social del català?

70 respostes

8

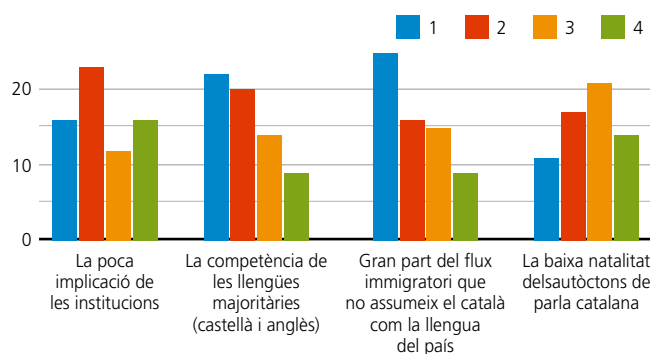
Creus que l'ús del català està en perill?

70 respostes

9

Posa de major (Columna 1) a menor (Columna 4) les possibles causes que dificulten l'ús del català.

La Bústia de l'Aspre i Pla

Us animem a escriure-hi i us recordem com fer-nos arribar els vostres escrits.

1. Cal que hi consti el nom i els cognoms, així com el poble o població del remitent, que es publicaran amb la carta. No s'admeten els pseudònims.
2. S'haurà d'enviar per e-mail posant com a assumpte «Bústia de l'Aspre i Pla», i en un arxiu adjunt en format de Word a l'adreça electrònica de la revista (aspreipla@gmail.com).
3. L'extensió de la carta no ha de sobrepassar les 250 paraules.
4. La redacció ha de ser senzilla i clara, sense paràgrafs llargs, és a dir, de lectura fàcil.
5. S'ha de fer servir un to respectuós. No es publicaran si hi apareixen insults o desqualificacions grolleres.
6. Es prioritzaran, de cara a la publicació, les cartes que tractin de temes que tinguin a veure amb el municipi, però també s'admetran les que expressin opinions personals.
7. El termini perquè la carta sigui publicada serà el 15 de maig per al número d'estiu i el 15 de novembre per al número d'hivern.

CONÈIXER EL NOSTRE PATRIMONI CULTURAL I HISTÒRIC

Els més joves fent de reporters

Tots sabem que el primer pas per estimar, sigui a l'àmbit que sigui, és conèixer. Els nostres joves tenen el dret d'anar coneixent el seu poble i així, estimar-lo. Tenim la sort que d'activitats culturals al nostre municipi se'n fan moltes, i tots hi podem trobar quelcom del nostre interès.

Vivim en un poble amb un patrimoni cultural de gran valor històric i arquitectònic. Durant l'any, s'organitzen visites guiades per donar-lo a conèixer. Pensant en aquest tema, hem cregut interessant que l'apartat del jovent a la revista, oferís la possibilitat al més joves, alumnes de primària, de conèixer el patrimoni cultural arquitectònic del municipi i, al mateix temps, fossin ells i elles qui fessin de reporters. És per aquest motiu que a través d'aquests QR, ens presentaran, mitjançant vídeos, els coneixements que han après durant la visita.

La volta de l'església. FOTO: MARGARITA BONADA

En aquesta edició hem començat per l'església de la Tallada, però la intenció és continuar als altres pobles per anar coneixent els indrets interessants que ens proporciona el nostre entorn.

Era un dia de tramuntana forta, no donava gust sortir al carrer, però a la Paula i l'Aniol el fred i el vent no els espanta. Puntualment, a les onze del matí, van aparèixer davant la porta de l'església de la Tallada per aprendre coneixements nous d'aquest edifici. Dins l'església s'hi estava bé i van anar observant amb tot detall tot el que hi vèiem. Val a dir que la seva curiositat afavoria les preguntes sobre tot el que els envoltava: la història, la construcció, el seu estil, les imatges, el cor, l'absis,

les obertures, el campanar... Pujar dalt del campanar en un dia de tramuntana és tota una aventura i els va entusiasmar poder tocar aquelles campanes tan grans, sobretot quan van tocar les 12 del migdia, que el so els va retronjar damunt del cap.

Podem gaudir d'un bon reportatge gràcies a la Paula i l'Aniol, que amb senzillesa i naturalitat ens proporcionen la informació. Esperem que en les properes edicions pugem ser una bona colla.

PAULA TEIXIDOR CAMUÑEZ, reportera
ANIOL TEIXIDOR CAMUÑEZ, reporter
ROSER BAGUÉ PARETAS, redacció

Aguantant la tramuntana dalt del campanar. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

La Paula i l'Aniol, al cor de l'església de la Tallada. FOTO: ROSER BAGUÉ PARETAS

La façana de l'església de Santa Maria de la Tallada. FOTO: MARGARITA BONADA

Conèixer el nostre territori

Mou-te és el nom del nostre grup i hi volem fer honor. Si no ens movem ens notem poc àgils, però també ens estanquem culturalment. Per tant, hem decidit moure'ns tot fent activitat física i mental per aprendre

Tenim la sort de poder gaudir cada dimecres d'un espai on trobar-nos per fer les activitats de manteniment físic i parlar de diferents temes, sigui amb persones expertes o entre nosaltres. Hem incorporat a la nostra programació fer sortides culturals a prop de casa. D'aquesta manera podem cobrir amb èxit el nostre espai de lleure dels dimecres.

A Sant Pere de Rodes, entre la boira

Al baixar de l'autobús, la nostra sorpresa va ser que no es veia res. Una boira espessa ens privava de veure-hi a un pam del nas. Era una boira d'aquelles que estava just a l'altura d'on estàvem nosaltres, talment com si ens vingués a rebre. On és el monestir? Anàvem seguint el camí on tan sols podíem albirar els matoll d'estepa al voral. La muntanya i el mar eren forans per nosaltres. Seguïem, i a poc a poc, se'ns anava apareixent el monestir de manera fantasmagòrica. Entrar dins el recinte era com entrar en un lloc de por. La boira s'esmunyia entre els murs i les portaldes. Des del restaurant on vàrem dinar, el paisatge era gris.

Els arcs del claustre quedaven desfigurats entra la boira blanca i baixar les escales per entrar a la majestuosa església era una aventura d'endinsar-se a un lloc desconegut. La boira ens acompanyava i al mateix temps ens feia nosa. No volíem que la boira fos la protagonista de la jornada, una joia del romànic no es mereix que s'apropiï del seu privilegi.

El claustre de Sant Pere de Rodes, entre la boira. FOTO: FINA JUÁREZ

La guia ens feia adonar dels aspectes més rellevants de l'arquitectura i al mateix temps, ens anàvem integrant en aquell món medieval. Vam poder ima-

Interior de l'església de Sant Pere de Rodes. FOTO: FINA JUÁREZ

ginar com devia ser la vida en un monestir d'aquelles característiques en la seva època d'esplendor, entre els segles XI i XII, quan el pelegrinatge era molt habitual. Per venerar les relíquies de Sant Pere, pelegrins d'arreu hi arribaven, però sovint en condicions extremes de salut i, allà, hi trobaven un refugi i, si tenien sort, la cura dels seus mals.

Tot i la boira que ens calava i no ens deixava, la visita a Sant Pere de Rodes va ser molt agradable. Gaudir d'un conjunt arquitectònic d'aquestes característiques omple de satisfacció i coneixement d'una època en què la vida monàstica i de pelegrinatge eren molt presents a la societat catalana. La magnitud de l'església, la torre, el claustre i tot el conjunt monumental et fa pensar en la duresa de la vida de la gent de l'època medieval i com, per la fe, treien la força per aixecar aquell monestir. Ja diuen que la fe mou muntanyes. Tot i que no ho vam poder apreciar, la seva situació estratègica et dona peu a contemplar un mar que, en calma, es confon amb el cel blau i esdevé ferotge els dies de tramuntana.

El porxo del Castell Gala Dalí de Púbol. FOTO: FINA JUÁREZ

El projecte dalinià

Tenim projectat resseguir el triangle Dalí. Anirem a la casa natal i el Museu Dalí a Figueres i acabarem a la Casa Salvador Dalí a Portlligat, i comencem per visitar el Castell Gala Dalí, a Púbol.

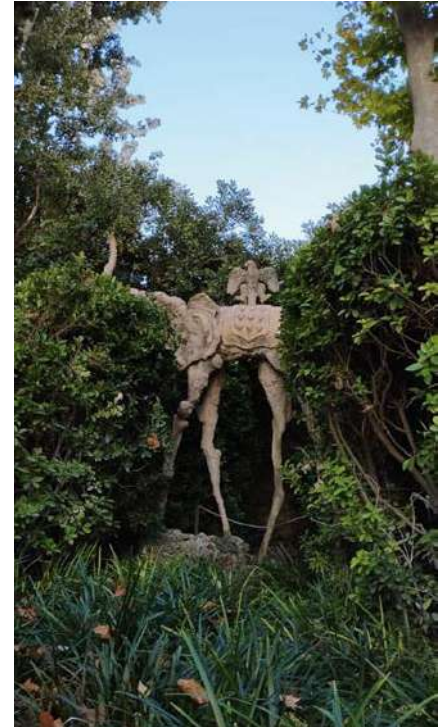
Arribem a Púbol, un petit poble presidit pel Castell Gala Dalí. Passem de llarg i parem al restaurant veí. Dinem

El grup, al pati del Castell Gala Dalí. FOTO: FINA JUÁREZ

un menú excel·lent i a les tres, entrem per les escales de la portalada del Castell. Ens rep una era davant la porta del Castell. Un pati interior de dimensions reduïdes ens dona la benvinguda i una escala exterior ens condueix a les estances. És un castell fet a mida de la Gala, una dona menuda de caràcter extravertit a qui li agradava viure la seva vida social, els seus somnis, la seva música, la seva lectura i també la seva solitud. Aquí, hi trobà un recés acollidor a recer de tramuntana, just per complaure les seves necessitats. Estances no massa grans, no gaire luxoses, just per a una comoditat personal agradable. La seva habitació, decorada amb tons blaus, i la sala de bany, amb una gran llar de foc, proporcionava un confort personal. A totes les estances, pengen del sostre unes flors seques groguenques molt típiques de Cadaqués, anomenades semprevives (*Helichrysum*), que devien flairar un perfum particular.

Des d'una terrassa sota un porxo amb arcades, encarat cap al sud i on arriba el sol i la tramuntana no hi toca, es pot contemplar la plana. Un espai agradable per prendre el sol els dies de fred. Un jardí frondós amb camins estrets et fan la sensació d'estar dins un laberint on t'acompanyen elements dalinians. Gala devia notar la presència d'un marit ben estrafolari. Com a icona del surrealisme hi trobem els elefants esquelètics

Un elefant dalinià al jardí del Castell Gala Dalí.

FOTO: FINA JUÁREZ

de potes llargues que els dona inestabilitat, una contradicció entre la força material i la fragilitat espiritual. La llum hi entra i s'escola entre les fulles dels arbres i els xiprers que s'alcen cap el cel. La fragància de les roses a la primavera i el soroll de l'aigua de les fonts que trenca el silenci devien acompanyar la Gala. Un indret que t'aporta sensacions de pèrdua i al mateix temps, de pau.

Baixant a la cripta, t'acabes d'adonar que Dalí adorava Gala, la seva musa. Dues grans tombes, dissenyades per a un descans amb amor etern, presideixen l'estança. És un espai que, tot i ser inert i marmori, desprèn emoció. Creiem que Gala va trobar al petit castell el seu refugi personal, que el seu marit tan sols podia envair quan ella li ho permetia. Nosaltres hem gaudit de l'estada i ens ha amarat l'aire i la flaire de les flors que s'hi respira.

FINA JUÁREZ I
LES DONES DEL GRUP MOU-TE
Redacció: ROSER BAGUÉ PARETAS

Memòries de la Necròpolis

Hi ha fets que no solament fan llum sobre una època tenebrosa, sinó que obliguen a pensar sobre els límits del comportament humà. L'experiència dels camps de concentració i el testimoni de qui va sobreviure són un d'aquests fets. L'article següent dona compte del progrés d'un projecte ambiciós al voltant de l'univers concentracionari nazi i soviètic.

El propassat dia 12 d'octubre va tenir lloc, al Punt de lectura, la presentació del llibre *Memorias de la necrópolis*, a càrrec de Jaume Riu. El públic que hi va assistir va ser força nombrós i molt interessat, com ho demostra el diàleg que va suscitar la presentació i les preguntes dels assistents. L'única cosa que em va saber greu és que les respostes haguessin de ser forçosament breus, quan moltes de les preguntes exigien respostes més ampliades i aprofundides.

Memorias de la necrópolis és el segon volum d'un projecte que he anomenat «Filosofia i terror», que inclou el ja publicat *Testimonis sense veu* (Vic, Eumo 2020) i l'encara no publicat, però ja acabat, *Culpa y responsabilidad*. Actualment estic treballant en un quart volum, que portarà per títol *Génesis y estructura del terror*. La base del projecte són els testimonis que han sobreviscut als camps de concentració nazis i soviètics del segle XX. No es tracta de cap estudi històric ni documental, sinó d'escotar (llegir) les experiències que aquests testimonis ens han transmès sobre la realitat del terror i veure com això ens afecta com a éssers humans. Res d'humà no ens és aliè, tampoc el terror. Comprendre el terror és una manera de comprendre'ns a nosaltres mateixos.

Els testimonis

En el primer volum, *Testimonis sense veu*, em vaig fixar en aquelles característiques en què coincidien tots els testimonis: tots ells expliquen que van sobreviure per casualitat; tots tenien un sentiment de culpabilitat per haver sobreviscut; tots se sentien empesos a donar testimoni del que havien viscut per sentit de responsabilitat; tots coincidien

a dir que la memòria va acompanyada de l'oblit; el terror era per a tots ells inefable, per molt que l'expliquessin. Dit amb altres paraules, els qui no hem estat als camps de concentració mai sabrem realment el que allà hi va passar; gairebé tots van tenir un gran desencís, quan van ser alliberats dels camps, per les rebudes que van tenir entre els seus conciutadans. Allò que ens transmeten els testimonis no són cròniques dels camps, sinó experiències que ens interpel·len.

El segon volum, *Memorias de la necrópolis*, és un conjunt de perspectives juxtaposades sobre els camps de concentració, com si fos un quadre cubista (el cubisme és una juxtaposició de perspectives). Són diferents mirades des de les quals veure la realitat dels camps. Jo n'he escollit nou, però no són les úniques possibles. En primer lloc, el context ideològic, científic i polític en què es va gestar el concepte d'*infrahumans*, que va ser la base de l'aniquilació dels disminuïts físics i psíquics, els jueus i els gitanos; a continuació, el transport de les víctimes als

camps de concentració fet en condicions infrahumanes; després, l'estructura dels camps, amb tots els seus aspectes quotidians; en quart lloc, la realitat del treball als camps, que era en ell mateix una forma d'extermini; a continuació, la realitat de la mort, encara que tot el camp es podia considerar com una necròpolis; el paper dels kapos, els SS i els membres de l'NKVD, autèntics senyors de la vida i de la mort; també el paper de la cultura als camps, més important del que pot semblar a primera vista; una reflexió sobre la situació límit de la condició humana: es podien considerar humans els qui vivien als camps?; finalment, els residus de bondat que encara existien en alguns presoners en el capítol «Samaritans».

Culpa i responsabilitat

En el tercer volum, *Culpa y responsabilidad*, plantejo, en una primera part, el tema de la culpa i la responsabilitat dels crims comesos en els camps de concentració. La culpa i la responsabilitat fan referència a les actuacions dels governs, a les paraules i els silencis de les esglésies, a l'ambigüitat dels Consells Jueus, a l'acusació muda de les víctimes i la responsabilitat dels vius. I en una segona part, analitzo tres actituds possibles enfront d'aquests crims: la venjança, la justícia i el perdó. La venjança és molt humana; massa humana, com deia Nietzsche. La justícia és dubtosa: tot i que hi ha hagut diferents judicis als responsables dels crims nazis, les penes no sempre van ser proporcionades a la gravetat dels crims, i en molts casos els culpables no van ser mai jutjats. A l'URSS mai hi ha hagut cap judici per cap crim comès en els camps de concentració. Però no només per això és dubtosa la justícia, sinó també perquè els vencedors van imposar la seva justícia als vençuts i ells mateixos no van haver de retre comptes a cap tribunal quan tenien crims injustificables sobre les seves consciències: pensem en l'URSS, que formava part del tribunal i permetia a casa seva els mateixos crims que condemnava als nazis; o pensem en els aliats i els bombardejos indiscriminats sobre ciutats i poblacions alemanyes que van quedar arrasades; o pensem en els Estats Units, que va llançar dues bombes nuclears sobre el Japó. Tots aquests crims han quedat impunes. Finalment, el difícil perdó. És el perdó una alternativa a la justícia? El perdó exigeix la justícia, ja que no té sentit perdonar un innocent. Hi ha crims imperdonables? El perdó mostra la seva autenticitat només quan s'enfronta a l'imperdonable, encara que mai no es pot institucionalitzar. Només les víctimes poden perdonar? En el cas dels crims, el perdó només pot ser un perdó vicari, ja que la víctima no hi és. Aquestes i tantes altres preguntes que no admeten respostes fàcils ni simplistes. Tot plegat em condueix finalment a una reflexió sobre el mal radical i la bondat originària.

Escriure sobre el terror no té per objectiu comprendre'l, menys encara justificar-lo; s'escriu per recordar a la humanitat la seducció eternament present de la puresa que l'engendra. «No hi ha res tan vergonyós com voler oblidar aquests crims», deia Varlam Shalámov. Es tracta d'un «afany per evocar episodis reals amb la força de les paraules, i evitar-ne així l'oblit per sempre», com diu Taciana Fisac. Tadeusz Borowski considerava que la veritat dels camps només es podia *mostrar*, perquè és *inapropiable*; és a dir, no hi ha conceptes adequats per «apropiar-se» del terror, com tampoc no n'hi ha per apropiarse del mal, ja que tenir un concepte significa tenir propietat

El pare de Tadeusz Borowski va ser víctima del Gulag (acrònim en rus d'«Administració principal dels camps de treball correccionals») soviètic i ell mateix va ser enviat a Auschwitz pels nazis.

sobre alguna cosa, poder-ne disposar. Cap marc conceptual, diu l'historiador Saul Friedländer, pot abastar els fils diversos i convergents de la història de l'Holocaust ni del Gulag. De la mateixa manera que el mal es «diu» en símbols, el terror es «diu» en narracions. Ara bé, «la narració –diu Herta Müller, premi Nobel de Literatura– només és possible quan ets capaç de transmetre experiències». Intercanviar experiències és precisament allò que caracteritza l'art d'explicar, segons afirmava Walter Benjamin. El narrador manlleva la matèria del seu relat a l'experiència, i allò que ell narra es converteix en experiència per a aquells que escolten o llegeixen la seva història.

La lectura no és mai un acte passiu; és transformador. I amb el testimoni dels qui van patir als camps de concentració nazis i soviètics, el seu horror passa a formar part de la nostra història. D'aquí neix aquesta reflexió sobre la necessitat de rebre el llegat de les víctimes. Si per a moltes d'elles l'escriptura va ser una lluita contra l'oblit, a nosaltres ens permetrà conèixer una mica millor l'ànima humana. La reflexió sobre el terror és una reflexió sobre la condició humana des de la seva perspectiva més sinistra. Escoltant i llegint els testimonis del terror, ens compenem millor a nosaltres mateixos.

JOSEP HEREU

Tacs i ancoratges

Materials on encabir el tac (materials de base)

→ **Formigó:** és un material d'alta resistència. Permet utilitzar elements de fixació (ancoratges o tacs) de qualsevol tipus (acer, niló, químics, etc.).

→ **Parets i envans (obra de fàbrica):** és el material de construcció format per petites peces d'obra (totxos, blocs de formigó alleugerit, revoltons, termoargila, etc.) amb juntes de morter. Aquestes peces poden ser buides o massisses. El resultat final dependrà de si el forat coincideix amb el totxo, el morter o els espais buits, ja que cadascun presenta una resistència diferent. La resistència d'aquests materials és inferior a la del formigó. Els tacs més resistents en aquest tipus de material són els tacs químics i els tacs per a adaptació als espais buits.

→ **Envans secs:** són envans formats per planxes de cartró-guix o PYL (Placa de Yeso Laminado) amb una cambra interior (Pladur, Knauf, etc.). En ser materials primis i de baixa resistència, s'han d'utilitzar tacs per a adaptació a l'interior de la cambra o tacs específics per a aquest material.

→ **Material desconegut:** hi ha una categoria de tacs que s'adapten a tot tipus de materials. Són els anomenats tacs universals, que funcionen per pressió d'expansió en materials massissos i per adaptació en materials buits.

El muntatge

Tan important com una correcta elecció d'un tac n'és el muntatge. Els diversos aspectes que intervenen en el muntatge són:

→ **Diàmetre del forat que cal efectuar:** el diàmetre de la broca que efectuarà el forat ha de ser exactament l'especificat pel tac (vegeu catàlegs). La broca per foradar els materials descrits ha de ser de carbur de tungstè (WIDIA).

→ Mode de foradar:

- Gir: per a materials buits o de baixa resistència (p. ex.: PYL, totxanes...).
- Percussió: per a tots els materials massissos.

KG PER TAC, SEGONS DIÀMETRE				
Material	Ø 5 mm	Ø 6 mm	Ø 8 mm	Ø 10 mm
Formigó massís	≈ 15-25 kg	≈ 40-50 kg	≈ 80-100 kg	> 120 kg (tac químic + vareta)
Maó massís	≈ 10-15 kg	≈ 25-35 kg	≈ 50-70 kg	≈ 80-100 kg
Maó buit o bloc buit	≈ 8-12 kg	≈ 15-25 kg	≈ 30-40 kg	≈ 40-60 kg (millor diversos punts)
Formigó cel·lular	≈ 6-10 kg	≈ 10-18 kg	≈ 20-35 kg	≈ 30-45 kg
Roca o maçoneria irregular	≈ 15-25 kg	≈ 30-50 kg	≈ 60-100 kg	> 100 kg (tac químic + vareta)
PYL (Pladur, Knauf)	≈ 8-12 kg	≈ 10-18 kg	Fer el forat en els muntants	

Tipus	Material	Càrrega aproximada	Aplicacions recomanades
Tac de niló	Niló	Baixa (0-20 kg)	Quadres, prestatgeries petites, miralls
Tac metàl·lic	Metall (zinc, acer)	Mitjana (20-50 kg)	Ancoratge lleuger sobre formigó o maó
Tac químic	Resina epoxi + vareta roscada	Alta / molt alta (>50 kg >100 kg)	Estructures metàl·liques, motors, suports pesants
Ancoratge ¹ mecànic d'expansió	Acer galvanitzat o inoxidable	Alta (>50 kg)	Baranes, tendals, suports estructurals

¹ Els ancoratges són més adequats per a càrregues pesants, mentre que els tacs són ideals per a càrregues lleugeres.

FORMES D'UNIÓ O FUNCIONAMENT

→ Unió per pressió d'expansió:

l'expansió del tac en el material massís o en els nervis massissos del material buit crea una fricció dins del forat. Es fan servir tacs de niló o metàl·lics.

→ Unió per adaptació:

els tacs es dobleguen, es retorcen o augmenten el seu volum per l'acció d'un cargol, de manera que queden travats dins dels espais buits del material.

→ **Unió per adherència:** una substància química s'adhereix fortament a l'interior d'un material massís i s'hi insereix un element metàl·lic (p. ex.: vareta roscada o d'acer...).

→ **Profunditat del forat:** cal efectuar un trepant adequat a l'ancoratge que es vol col·locar. Per a tots els tacs hi ha una profunditat mínima i en alguns la profunditat haurà de ser exacta.

→ **Neteja del forat:** sempre és convenient netejar la pols del forat practicat, però en certs ancoratges és, a més, imprescindible (p. ex.: tacs químics).

→ **Elecció del vis:** el diàmetre $\varnothing$ del vis s'ha d'escollir entre el màxim i el mínim assenyalats en el tac o en la taula de característiques d'aquest en el catàleg del fabricant. La longitud mínima del cargol ha de ser la necessària per produir la màxima expansió del tac; és a dir, el cargol haurà de travessar completament el tac amb la zona cilíndrica del seu nucli massís.

$$L_T \geq l_t + e + \varnothing$$

L_T = Longitud total de vis o cargol

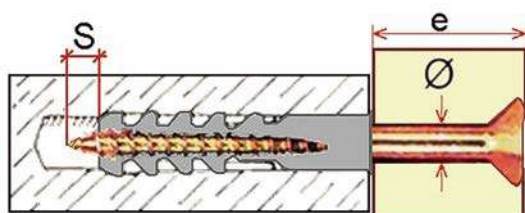
l_t = Longitud del tac en mm

e = Gruix de la peça per fixar

$\varnothing$ = Diàmetre del vis

S = Sobresortint aproximat $\varnothing$

EXEMPLE: tac FISCHER **S6** (long. tac: 30 mm). Gruix de la peça per fixar: 20 mm. $\varnothing$ vis (o tirafons): 5 mm. Tipus tirafons: rosca fusta cap de trompeta.

MARQUES I MODELS SEGONS MATERIAL BASE

Material base

Model recomanat i $\varnothing$ habitual

Formigó massís

Fischer SX (tac niló $\varnothing$ 6-10 mm), Fischer Ultracut $\varnothing$ 6-8 mm; Fischer Ultracut FBS II (cargol); FIS V Plus ancoratges químics

Maó massís

Fischer SX / Fischer S / Apolo niló $\varnothing$ 6-8 mm; per a càrregues altes cal considerar ancoratge químic

Maó buit / bloc buit

Fischer SX; Toggle; Molly per buits, Apolo; Toggle $\varnothing$ 6-8 mm; per a >50 kg cal usar ancoratge químic

Formigó cel·lular (Ytong)

Fischer ancoratges específics per a Ytong o ancoratge químic $\varnothing$ 8-10 mm; cal evitar tacs normals

Roca natural / maçoneria irregular

Fischer ancoratges químics FIS V o ancoratges metàl·lics $\varnothing$ 10 o més per a varetes

Placa de cartró-guix (envans secs)

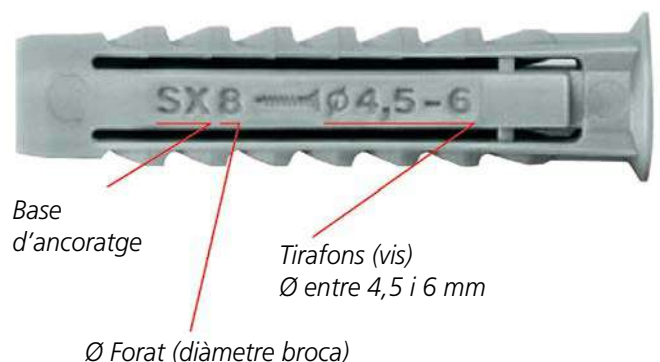
Fischer SX y DUOPOWER $\varnothing$ 6-8 mm; Molly metàl·lic $\varnothing$ 5-6; Apolo

Com mostra la taula, les marques són moltes, però les més populars i fàcils de trobar a les nostres ferreteries són FISCHER i APOLO. Les altres es poden trobar per Internet... MOLLY, TOGGLE o altres.

Us recomano consultar els catàlegs d'aquestes marques, en especial FISCHER. Tots es poden descarregar des de les seves webs.

$$L_T = 30 + 20 + 5 \geq 55 \text{ mm}$$

Informació que posa al tac el fabricant FISCHER
SX → material base buit (totxanes, revoltos, etc.)

TACS PER A CADA MATERIAL DE BASE

Aquests tacs són per a materials **massissos**, si es fan servir per a materials buits no funcionen bé i es poden sortir del forat.

Per a bricolatge. →

← Aquest, a l'interior, té rosca mètrica. Se solen posar a sostres i amb vareta rosca per suportar safates i canals als pàrquings, principalment...

Aquests –metàl·lics– suporten càrregues molt fortes. Teniu en compte que si es fan servir en materials base buits, com ara totxos, els poden arribar a rebentar. ↓

Per a sostres buits, com els revoltos o falsos sostres, aquests són els més recomanables: ↓

Balanci.

Papallona.

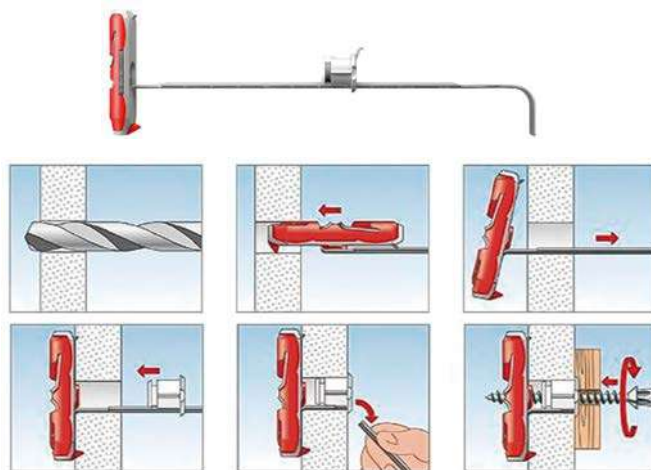
Per a material **buits**, principalment totxos, els tacs més recomanats són aquests de baix: ↓

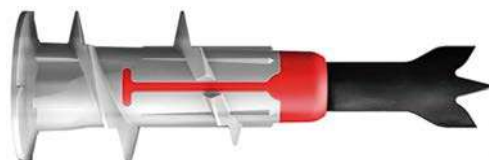
FISCHER en fabrica diversos tipos i llargades.

Un apartat especial són els tacs per a materials de **PYL**. Aquest material és força tou i, per tant, es pot foradar fàcilment amb broques per a metall (no cal WIDIA), objectes punxants (tornavisos) o tacs autoroscants.

Aquest model de FISCHER –Duotec– tant por servir per a PYL, com per a sostres o materials buits. ↓

↑ DUOPOWER, tac molt versàtil que tant val per a massís, com per a buit o PYL.

Autoroscant especial per a PYL. ↑

Aquest metàl·lic –també per a PYL– s'obre com un paraigua:

XAVIER VILADEVALL

Aquesta és una secció amb voluntat de servei.

Per continuar explicant reparacions domèstiques útils necessitem les vostres consultes i suggeriments. Podeu escriure a Xavier Viladevall al compte de correu aspreipla@gmail.com.

MUTABAL (humus d'albergínia)

L'humus és una pasta cremosa pròpia de diferents països àrabs, normalment a base de cigrons. Quan es fa amb albergínia rep el nom de «mutabal». Els ingredients bàsics són l'albergínia, el tahini i l'oli d'oliva. N'hi ha moltes variants, la que donem aquí és una mica fruit de l'experiència. El tahini és una pasta de sèsam que avui podeu trobar en la majoria de supermercats i botigues d'alimentació. Els humus van bé com a aperitiu. Hi ha qui els menja amb tronxos d'api, amb pa o amb crackers.

INGREDIENTS BÀSICS

- Tres o quatre albergínies (depèn de la mida)
- Dues cullerades de tahini
- Dues cullerades d'oli d'oliva
- Un polsim de sal

INGREDIENTS OPCIONALS

- Mitja llimona escorreguda
- Un parell de grans d'all pelats
(si es vol que no facin massa fortor es poden escaldar)
- Pebre vermell
- Una culleradeta de comí en pols

PROCEDIMENT

■ Escalivem les albergínies, deixem que es refredin i les pelem. En un pot posem la polpa de les albergínies, l'oli, la sal i el tahini. Ho passem per la batedora fins que quedi una pasta uniforme. Hi afegim la llimona, els alls i el comí i tornem a fer anar la batedora. Posem la pasta resultant en un recipient ample. S'hi pot tirar un raig d'oli per sobre i un polsim de pebre vermell.

CRACKERS

Les crackers són galetes salades pastades amb oli en lloc de mantega. Fer-les a casa permet donar-hi un toc amb herbes (farigola, romaní, etc.) o llavors (de gira-sol, mill, sèsam, etc.). Són fàcils de fer i, si es guarden en un lloc sec, aguanten força dies. Van bé en els aperitius i són un bon suport per a la brandada o els humus.

PROCEDIMENT

- Pastem en un bol la farina amb l'aigua, hi afegim l'oli i la sal fins que quedi una massa uniforme i untuosa. Ho acabem de pastar amb les herbes o les llavors.
- Deixem reposar la pasta tapada durant una mitja hora.
- Sobre paper d'enfornar, estenem la pasta amb un corró fins a deixar-la ben prima.
- Tallem la pasta amb la forma que ens agradi: quadrats, rectangles, etc. S'han de poder agafar amb els dits. Amb una forquilla, fem foradets en totes les formes perquè no es bufin gaire.
- Podem pintar-ne la superfície amb oli.
- Enfornem a 180 graus durant 10 minuts fins que les veiem daurades. S'hi pot posar un polsim de sal gruixuda al damunt.

INGREDIENTS

- 175 g de farina
- Una cullerada grossa d'oli d'oliva
- 80 ml d'aigua
- Una culleradeta petita de sal
- Sal gruixuda
- Herbes o llavors

Recepta d'ANNA CASARES MIRALLES

ÉS NADAL

La Tallada d'Empordà

La Tallada - Tor - Marenyà - Canet

DIUMENGE 7 DE DESEMBRE

L'Empordanet 8:30

Caminada per la Marató de TV3

DIMECRES 18 DE DESEMBRE

Punt de lectura - La Tallada 17:30

Activitat familiar del Punt de Lectura en col·laboració amb el servei de canguratge

DIUMENGE 21 DE DESEMBRE

La Tallada 11:00

Taller de Nadal i Conte des del Punt de Lectura

Seguidament

Fem cagar el Tió i xocolatada solidària per la Marató de TV3

DEL 22 DE DESEMBRE AL 7 DE GENER

Ludoteca de Nadal

DILLUNS 22 DE DESEMBRE

L'Empordanet 10:30 - 13:00

Cremem els torrons!
Activitat esportiva per a joves

DIJOUS 25 DE DESEMBRE

L'Empordanet - La Tallada 18:00

Quina de Nadal

DIUMENGE 28 DE DESEMBRE

Església de Tor 12:00

Concert de Cap d'Any, a càrrec del Duet Mestral

DIMARTS 30 DE DESEMBRE

La caseta - La Tallada 17:00 - 17:30

Taller de cuina per a joves

DIJOUS 1 DE GENER

Casal de Tor 18:00

Quina del pernil de Tor

DISSABTE 3 DE GENER

Tor 16:00 - La Tallada 16:30

Recollida de cartes dels Patges Reials

La Tallada 18:00

Pessebre vivent amb el Cor de la Tallada

DILLUNS 5 DE GENER

Tor 17:45 - La Tallada 19:15

Benvinguda de SSMM
Els Reis d'Orient

Ajuntament de la Tallada d'Empordà
La Tallada - Tor - Canet - Marenyà